

**T.C.
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
MÜZİK ANASANAT DALI**

**PIYANO EŞLİKLİ TÜRK MÜZİĞİ ESERLERİNE
ÇALIŞILIRKEN KARŞILAŞILAN SORUNLARIN UZMAN
GÖRÜŞLERİYLE İNCELENMESİ**

**Hazırlayan
Kübra HASKILINÇ ÇELEBİ**

**Danışman
Doç. Dr. Kıvanç AYCAN**

Yüksek Lisans Tezi

**Temmuz 2024
KAYSERİ**

T.C.
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
MÜZİK ANASANAT DALI

PIYANO EŞLİKLİ TÜRK MÜZİĞİ ESERLERİNE
ÇALIŞILIRKEN KARŞILAŞILAN SORUNLARIN UZMAN
GÖRÜŞLERİYLE İNCELENMESİ
(Yüksek Lisans Tezi)

Hazırlayan
Kübra HASKILINÇ ÇELEBİ

Danışman
Doç. Dr. Kıvanç AYCAN

Temmuz 2024
KAYSERİ

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin, akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim. Aynı zamanda bu kural ve davranışların gerektirdiği gibi, bu çalışmanın özünde olmayan tüm materyal ve sonuçları tam olarak aktardığımı ve referans gösterdiğimi belirtirim.

Adı-Soyadı: Kübra HASKILINÇ LEBİ

İmza:

YÖNERGEYE UYGUNLUK

“Piyano Eşlikli Türk Müziği Eserlerine Çalışılırken Karşılaşılan Sorunların Uzman Görüşleriyle İncelenmesi” adlı Yüksek Lisans tezi, Erciyes Üniversitesi Lisansüstü Tez Önerisi ve Tez Yazma Yönergesi’ne uygun olarak hazırlanmıştır.

Tezi Hazırlayan

Kübra HASKILINÇ ÇELEBİ

Danışman

Doç. Dr. Kıvanç AYCAN

Müzik Anasanat Dalı Başkanı

Prof. Dr. N. Oya LEVENDOĞLU

KABUL VE ONAY

Doç. Dr. Kıvanç AYCAN danışmanlığında **Kübra HASKILINÇ ÇELEBİ** tarafından hazırlanan “**Piyano Eşlikli Türk Müziği Eserlerine Çalışılırken Karşılaşılan Sorunların Uzman Görüşleriyle İncelenmesi**” adlı bu çalışma jürimiz tarafından Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü **Müzik** Anasanat Dalı’nda **Yüksek Lisans Tezi** olarak kabul edilmiştir.

.... /... /2024

JÜRİ:

Danışman : Doç. Dr. Kıvanç AYCAN

Üye :

Üye :

ONAY:

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulu’nun .../...../..... tarih ve sayılı kararı ile onaylanmıştır.

..... /..... /

Dr. Öğr. Üyesi Levent ÇORUH

Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Bilim dnyasına attığım ilk adım olan bu tez çalışmasında kişisel tecrübelerini ve desteğini hiçbir zaman esirgemeyen tez danışmanım Doç. Dr. Kıvanç AYCAN'a, Ayrıca, araştırmam süresince moral desteğini esirgemeyen aileme, özellikle sevgili anne ve babama, her daim yanımda olan ablam Edanur Kandemir'e ve bana her koşulda destek veren sevgili eşim Mert ÇELEBİ'ye teşekkür ederim. Son olarak, bu tezin hazırlanmasında emeği geçen herkese teşekkür eder, çalışmamın bilim dünyasına katkı sağlamasını temenni ederim.

PIYANO EŞLİKLİ TÜRK MÜZİĞİ ESERLERİNE ÇALIŞILIRKEN KARŞILAŞILAN SORUNLARIN UZMAN GÖRÜŞLERİYLE İNCELENMESİ

Kübra HASKILINÇ ÇELEBİ

**Erciyes Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü
Yüksek Lisans Tezi, Temmuz 2024
Danışman: Doç. Dr. Kıvanç AYCAN**

ÖZET

Bu çalışmanın ana problemini piyano eşlikli Türk müziği eserlerine çalışırken karşılaşılan sorunlar oluşturmaktadır. Alt problemleri ise piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin ritmik, melodik, makamsal yapısına ve piyano eşliğine çalışırken karşılaşılan sorunlar nelerdir? oluşturmaktadır. Çalışmada, ses eğitimi için yazılmış piyano eşlikli eserlerin ritmik, melodik yapısının uzman görüşlerine dayanarak incelenmesi amaçlanmıştır. Literatürdeki ilgili kaynaklar üzerine çalışılmıştır. Bu çalışma kapsamında ses eğitimcileri tarafından kullanılan piyano eşlikli Türk müziği eserlerine çalıştırılırken karşılaşılan sorunlar ulaşılabilen uzmanlara danışılarak tespit edilmiştir. Bu çalışma güncel bir olguyu kendi yaşam çerçevesi içerisinde ele aldığı için bir durum çalışmasıdır. Veri toplama aracı olarak doküman analizi, ses kayıtları, görüşme ve anket formları kullanılmıştır. Çalışmaya başlamadan önce günümüze kadar düzenlenmiş piyano eşlikli Türk müziği eserleri incelenmiştir. Özellikle “Şan için Piyano Eşlikli Türküler” ve “Şan Keman Viyola ve Viyolonsel için Piyano Eşlikli Eserler” bu çalışmada uzman görüşlerine sunulmuştur. Eserlerin seçiminde piyano eşlikli örneklem sınırlı sayıda olduğu için seçkisiz örneklem tercih edilmiştir. Seçilen çalışmalarda uzman görüşlerine başvurularak bu eserlerden biri halk müziği eserlerini diğeri ise Türk sanat müziği eserlerini içerdiği için tercih edilmiştir. Uzman görüşleri alınırken bu iki esere hem bağımlı hem de bağımsız sorular yöneltilmiştir. Araştırmada hazırlanan görüşme soruları nitel araştırma konusunda deneyimli uzmanların görüşlerine başvurularak geçerlilik ve güvenilirliği sağlanmıştır. Mevcut durum betimlenmiş ve ses eğitimi konusunda uzmanların görüşleri çerçevesinde seçilen eserler incelenmiştir. Çalışmada uygulanan ankette 10 uzmana ulaşılmıştır. Soruları detaylandırmak için 4 uzmanla görüşülmüştür. Sonuç olarak çalışmaya katılan uzmanlar eserlerin bestecisi, söz yazarı, yöresi ve dönemi gibi bilgilerin kitaplarda yer verilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Ayrıca Türk ve batı müziği çalgılarıyla Türk müziği eserlerinin eşiklendirilmesinin müzikal çeşitliliği arttırdığını ifade

etmişlerdir. Bununla birlikte piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin bireysel ses eğitimine katkısı konusunda farklı görüşler bulunmakla birlikte; ses gruplarına göre temel, orta ve ileri düzeyde katkı sağlayacağı belirtilmiştir. Şan partisi ve piyano eşliği arasındaki uyum önemlidir ancak müziğin özgün hissiyatından uzaklaşılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ses eğitimi, şan, temel ses egzersizi, Türk müziği

**THE PROBLEMS ENCOUNTERED WHILE PRACTICING TURKISH MUSIC
PIECES WORKS WITH PIANO ACCOMPANIMENT WITH EXPERT
OPINIONS EXAMINATION**

Kübra HASKILINÇ ÇELEBİ

**Erciyes University, Enstitute of Fine Arts
M.Sc. Thesis, July 2024
Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Kıvanç AYCAN**

ABSTRACT

The main problem of this study is the problems encountered while practicing Turkish music pieces with piano accompaniment. The sub-problems are: What are the problems encountered while practicing rhythmic, melodic, and makamal structure of Turkish music pieces with piano accompaniment and piano accompaniment? In the study, it was aimed to examine the rhythmic and melodic structure of piano accompanied works written for voice training based on expert opinions. Related sources in the literature were studied. Within the scope of this study, the problems encountered by voice educators while practicing Turkish music works with piano accompaniment were determined by consulting the experts who could be reached. This study is a case study because it deals with a current phenomenon within its own life framework. Document analysis, audio recordings, interviews and questionnaire forms were used as data collection tools. Before starting the study, Turkish music works with piano accompaniment organized until today were examined. Especially "Piano Accompanied Folk Songs for Singing" and "Piano Accompanied Works for Singing, Violin, Viola and Cello" were presented to expert opinions in this study. In the selection of the works, random sampling was preferred because of the limited number of samples with piano accompaniment. In the selected works, expert opinions were sought and one of these works was preferred because it contains folk music works and the other one contains Turkish art music works. While taking expert opinions, both dependent and independent questions were directed to these two works. The validity and reliability of the interview questions prepared in the research were ensured by consulting the opinions of experts experienced in qualitative research. The current situation was described and the selected works were examined within the framework of the opinions of experts on voice education. In the questionnaire applied in the study, 10 experts were reached. Four experts were interviewed to elaborate the questions. As a result, the experts who participated in the study stated that information such as the composer, lyricist, region and period of the works should be included in the books. They also

stated that accompanying Turkish music pieces with Turkish and western music instruments increases musical diversity. In addition, although there are different opinions about the contribution of Turkish music pieces with piano accompaniment to individual voice training, it was stated that they would contribute at basic, intermediate and advanced levels according to voice groups. The harmony between the singing part and the piano accompaniment is important, but the original feeling of the music should not be distracted from.

Keywords: Voice training, singing, basic voice exercise, Turkish music.

İÇİNDEKİLER

PİYANO EŞLİKLİ TÜRK MÜZİĞİ ESERLERİNE ÇALIŞILIRKEN KARŞILAŞILAN SORUNLARIN UZMAN GÖRÜŞLERİYLE İNCELENMESİ

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK	i
YÖNERGEYE UYGUNLUK.....	ii
KABUL VE ONAY	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER	ix
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xii
1. GİRİŞ	1
1.1. Bir Eşlik Çalgısı Olarak Piyanonun İşlevi ve Önemi.....	1
1.2. Türk Müziği.....	2
1.3. İnsan Sesi ve Öz Nitelikleri Nelerdir?.....	2
1.4. Ses Eğitimi	2
1.5. Ses Eğitimde Çalışma Teknikleri ve Temel Prensipler.....	3
1.5.1. Ses Eğitiminde Çalışma Teknikleri.....	3
1.5.2. Ses Eğitiminde Temel Prensipler	5
1.5.2.1. Doğru Postür ve Solunum.....	5
1.5.2.2. Rezonans ve Fonasyon.....	6
1.5.2.3. Diksiyon ve Artikülasyon	6
1.6. Ses Eğitiminde Ses Türlerinin Belirlenmesi	7
1.6.1. Soprano.....	8
1.6.2. Mezzo Soprano.....	8
1.6.3. Alto.....	8
1.6.4. Tenor	8
1.6.5. Bariton	8
1.6.6. Bas	8
1.7. Ses Egzersizi Nedir?.....	9
1.7.1. Rezonans Çalışmaları.....	9

1.7.2. Solunum (Nefes) Egzersizleri	10
1.7.3. Staccato Ses Egzersizleri.....	10
1.7.4. Legato Ses Egzersizleri	11
1.7.5. Dudak Trili:	12
1.8. Tezin Amacı ve Önemi.....	12
1.9. Problem Cümlesi	13
1.9.1. Alt problemler:	13
2. YÖNTEM.....	14
2.1. Araştırma Deseni	14
2.2. Veri Toplama Araçları	14
2.3. Çalışma Grubu.....	15
2.4. Geçerlilik ve Güvenilirlik.....	15
2.5. Analiz	15
3. BULGULAR.....	16
3.1. Birinci Alt Probleme Dayalı Bulgular.....	16
3.2. Birinci ve İkinci Alt Probleme Dayalı Bulgular.....	17
3.3. Birinci ve İkinci Alt Probleme Dayalı Bulgular.....	18
3.4. Üçüncü Alt Probleme Dayalı Bulgular	19
3.5. Üçüncü Alt Probleme Dayalı Bulgular	20
3.6. Dördüncü Alt Probleme Dayalı Bulgular	21
3.7. Dördüncü Alt Probleme Dayalı Bulgular.....	22
3.8. Beşinci Alt Probleme Dayalı Bulgular.....	23
3.9. Altıncı Alt Probleme Dayalı Geçici Bulgular	24
3.10. Yedinci Alt Probleme Dayalı Geçici Bulgular.....	25
3.11. Yedinci Alt Probleme Dayalı Bulgular	26
3.12. Yedinci Alt Probleme Dayalı Bulgular	27
3.13. Yedinci Alt Probleme Dayalı Bulgular	28
3.14. Tüm Alt Probleme Dayalı Bulgular	29
4. SONUÇLAR, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	38
4.1. Sonuçlar.....	38
4.1.1. Birinci ve İkinci Alt Probleme Dayalı Sonuçlar	38
4.1.2. Üçüncü Alt Probleme Dayalı Sonuçlar	38
4.1.3. Dördüncü Alt Probleme Dayalı Sonuçlar.....	39

4.1.4. Beşinci Alt Probleme Dayalı Sonuçlar.....	39
4.1.5. Altıncı Alt Probleme Dayalı Sonuçlar.....	40
4.1.6. Yedinci Alt Probleme Dayalı Sonuçlar.....	40
4.2. Tartışma.....	41
4.3. Öneriler.....	42
KAYNAKLAR	45
EKLER.....	48
Ek 1: Görüşme Soruları	48
Ek 2: Şan İçin Piyano Eşlikli Türküler Kitabından Seçilen Örnek Eserler.....	50
Ek 3: Şan Keman Viyola ve Viyolonsel İçin Piyano Eşlikli Eserler Kitabından Seçilen Örnek Şan Eserleri	79
Ek 4: Etik Kurul Proje Onay Formu.....	792
ÖZGEÇMİŞ.....	91

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1.	İyi bir ses tınlama için şarkıcının sahip olması gereken etmenler	4
Şekil 2.	Ses türleri ve sınırları.	7
Şekil 3.	Kapalı ağız yolu egzersiz örnekleri.....	10
Şekil 4.	Staccato ses egzersizi	11
Şekil 5.	Staccato ses egzersizi	11
Şekil 6.	Legato ses egzersiz örneği	12
Şekil 7.	Piyano eşlikli Türk müziği eserlerine çalışırken bedensel farkındalık için nefes, ses ve vücut egzersizleri gibi temel ses egzersizleri ne derece kullanılmaktadır?.....	16
Şekil 8.	Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin ritmik ve melodik yapısına çalışırken karşılaşılan sorunlar nelerdir?.....	17
Şekil 9.	Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin TRT repertuarına ne derece uygun olduğunu ve orijinale yakın olduğunu (ritmik ve melodik yapısının düşünüyorsunuz?	18
Şekil 10.	Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinden örnek olarak dinlediğiniz parçalar ölçü, usul, ton ve makam bilgilerini ne derece yansıtmalıdır?	19
Şekil 11.	Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin makamsal yapısına temel ses, bireysel ses ve şan eğitiminde çalışırken/çalıştırırken ne derece sorun yaşandığını gözlemliyorsunuz?	20
Şekil 12.	Yukarıdaki örnek eserde dinlediğiniz piyano eşliklerinin solo partisi ve piyano eşlikleri ne derece uyumludur?.....	21
Şekil 13.	Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin transpozeleri/farklı tonlarının bulunması (soprano, tenor, mezzo, bariton, alto) temel ses, bireysel ses ve şan eğitiminde ne derece gereklidir?	22
Şekil 14.	Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin bestecisi, söz yazarı, yöresi ve dönemine kitaplarda yeterince yer verilmekte midir?	23
Şekil 15.	Türk müziği eserlerinin Türk ve batı müziği çalgılarıyla eşlektirilmesi ve ses eğitiminde kullanılması ne derecede gereklidir?	24
Şekil 16.	Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin bireysel ses eğitimdeki kullanımını ne düzeydedir?	25

- Şekil 17.** Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin düzenlemelerinin sayısı sizce yeterli midir?26
- Şekil 18.** Piyano eşlikli Türk müziği eserleri sizce temel ses, bireysel ses ve şan eğitimine hangi düzeyde katkı sağlıyor?27
- Şekil 19.** Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin sahne performansında kullanılabilirliği ne seviyededir?28
- Şekil 20.** Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinden örnek olarak dinlediğiniz parçalar armonik, ritmik ve melodik açıdan piyano eşliğiyle ne derecede uyumludur?29

1. GİRİŞ

1.1. Bir Eşlik Çalgısı Olarak Piyanonun İşlevi ve Önemi

Piyano, çok yönlü yapısı ve geniş ses yelpazesıyla müzik eğitiminin merkezinde yer alır. Hem teknik yeteneklerin gelişiminde hem de müzikal anlayışın derinleşmesinde önemli bir rol oynar. Hem eşlik hem de solo performanslar için ideal bir enstrüman olan piyano, özellikle eşlik çalmak için temel bir gerekliliktir. Bu anlamda, piyanistin müzikal duyarlılığı ve becerisi, bir müzik grubunun veya sanatçının performansını büyük ölçüde etkileyebilir.

Piyano, müzik eğitimi sürecinde en temel ve en fazla ihtiyaç duyulan çalgıların içerisinde yer almaktadır. Piyanonun yapısı ve çok sesliliğe uygun oluşu sebebiyle müzik eğitiminin hemen her alanda temel çalgı niteliğinde değer görmektedir. Piyano armoni, işitme, bireysel ses ve şan eğitimi gibi birçok alanların yanında, özellikle eşlik dersi ve eşlik çalışmaları için temel çalgı olarak önem arz etmektedir. Piyano çalgısının bu kapsamı eşlik kavramı kadar eşlik yapan kişinin de önemli donanıma sahip olması gerekmektedir (Kurtuldu 2016, 1).

Makamsal sistemde yazılan türkü ve şarkılarımızın piyano eşlikli düzenlemeleri çağdaş müzik formunda eserlerin ifade edilmesine olanak sağlamaktadır. Türk müziği eserlerinin piyano eşlikli düzenlemelerinin yapılması, geleneksel Türk müziğine yeni bir tarz ve derinlik kazandırmaktadır. Böylelikle Türk müziği eserlerini bir piyanist ve solist rahatlıkla seslendirebilir (Baş, 2017, s. 1) Türk müziği eserlerinin piyano eşlikli düzenlemeleri, geleneksel yapının çağdaş bir perspektifle bir araya getirilmesini sağlamaktadır. Bu düzenlemeler, eserlerin daha geniş bir kitleye ulaşmasını sağlayarak Türk müziğinin evrenselliğini de arttırabilir.

1.2. Türk Müziği

Türk müziği kuşaktan kuşağa aktarılarak yaşatılan geçmişten günümüze kadar gelen ve toplumu tamamen birbirine bağlayan müziklerdir.

Türk müziği, geleneksel Türk müziği ve çağdaş Türk müziği olmak üzere iki sınıfa ayrılır. Bu ana türler arasında özellikle kullanılan çalgılar, üslup, yorum, çalgılama ve orkestrasyon yönüyle farklılıklar bulunmaktadır (Dağlı vd ,2019 s. 18).

“Ortak özelliklere sahip geleneksel müziklerimizin her biri birer türdür ve Türk müziğinin ayrılmaz parçaları olarak karşımıza çıkmaktadır” (Akdoğu, 1996, s. 1). Bu müzik türleri, Türk müziğinin çeşitliliğini ve zenginliğini yansıtarak kültürel mirasımızın önemli bir parçasıdır ve Türk kültürünün zenginliğini, çeşitliliğini yansıtarak toplumu bir araya getiren önemli bir role sahiptir.

1.3. İnsan Sesi ve Öz Nitelikleri Nelerdir?

Ses, tabiattaki cisimlerin titreşimiyle oluşan ve kulağın iletmesiyle beyni uyarıcı etkiyi sağlayan fiziksel bir enerji olayıdır. Sesin var olabilmesi için bu etkiyi yaratan uyarıcı kaynak, etkinin kulağa kadar gelmesini sağlayan ortam ve bu etkiyi saptayacak kulak ve beynin bulunması gerekmektedir. Bunlardan birinin yokluğu durumunda seste yoktur. Ses bu üç öge sayesinde var olabilir. İnsanda ise bu enerji kompleks bir fonksiyon olan konuşma, bazen şarkı söyleme şeklinde ortaya çıkarmaktadır (Zeren 1978, s.2). İnsan sesi bir bireyin kimliğini yansıtan eşsiz bir araç olup, doğru tekniklerle desteklendiğinde ses eğitimi sayesinde büyük bir gelişim gösterebilir.

1.4. Ses Eğitimi

Ses eğitimi, bireylere konuşma ve şarkı söyleme sırasında seslerini doğru ve etkili bir şekilde kullanmaları için gerekli becerilerin kazandırıldığı ve bu süreçte ses eğitiminin temel ilke ve hedeflerine odaklandığı bir disiplindir. Ses eğitimi dil ve konuşma bozukluklarının tedavisinde kullanılabilen bireysel ve grup uygulamalarına olanak tanıyan disiplinler arası özel bir eğitim alanıdır. Bu eğitim, sesin doğru ve etkili kullanımının yanında, ses sağlığını korumaya yönelik davranışları da bireylere kazandırmayı amaçlar (Töreyn, 2015, s. 162). Bu temel hedeflere ulaşmak için nefes

kontrolü, rezonans teknikleri ve artikülasyon çalışmaları gibi temel prensipler ve çalışma teknikleri uygulanır bu prensipler şu şekildedir;

1.5. Ses Eğitiminde Çalışma Teknikleri ve Temel Prensipler

1.5.1. Ses Eğitiminde Çalışma Teknikleri

Ses egzersizleri, sesi geliştirmek ve belirli teknikleri kazandırmak için kullanılan araçlardır. Her eğitmenin kendine özgü ses egzersizleri bulunur; bunlar, eğitmenin eğitimi ve yaratıcılığına bağlı olarak çeşitlilik gösterir. Genellikle vokal seslerle yapılan bu egzersizler, bazen konsonant seslerle de desteklenebilir. Bu tür eğitimler, seslerin doğru bir şekilde kullanılmasını ve egzersizlerin doğru bir biçimde yapılmasını sağlar (Kurt, 2004, s. 70).

Ses egzersizleri, sadece sesi geliştirmekle kalmaz, aynı zamanda sanatçıya vokal yeteneklerini keşfetme ve geliştirme fırsatı sunar. Eğitmenlerin özel olarak tasarladığı bu egzersizler, genellikle solunum tekniklerini, sesin kontrolünü ve performansın duygusal ifadesini hedefler. Egzersizlerin çeşitliliği, her öğrencinin ihtiyaçlarına ve hedeflerine uygun bir çalışma programı oluşturulmasını sağlar. Bu süreçte, öğrenciler hem seslerini güçlendirir hem de sahne performanslarında daha etkili olmalarını sağlayacak temel yetenekler edinirler.

Ses eğitiminde, çalışma teknikleri için temel prensipler bulunmaktadır. Profesyonel bir ses için, anatomik yapıların sağlıklı olması ve şarkı söylemeye uygun olması, ayrıca fizyolojik yasaların doğru işlemesi gereklidir. Bunların yanı sıra, iyi bir müzik kulağına sahip olmak, duyulan melodiyi güzel bir şekilde tekrarlayabilmek ve şarkı söyleme konusunda kararlılık ve istek önemlidir (Sabar,2008).

Ses eğitimindeki egzersizler, teknik gelişim için büyük öneme sahiptir çünkü bu egzersizler, sesin teknik olarak ilerlemesine ve yeteneklerin gelişmesine katkı sağlar ancak, bazen şarkıcının, egzersizleri doğru bir şekilde yapmasına rağmen şarkı söylerken aynı başarıyı gösteremediği durumlarla karşılaşabilir.

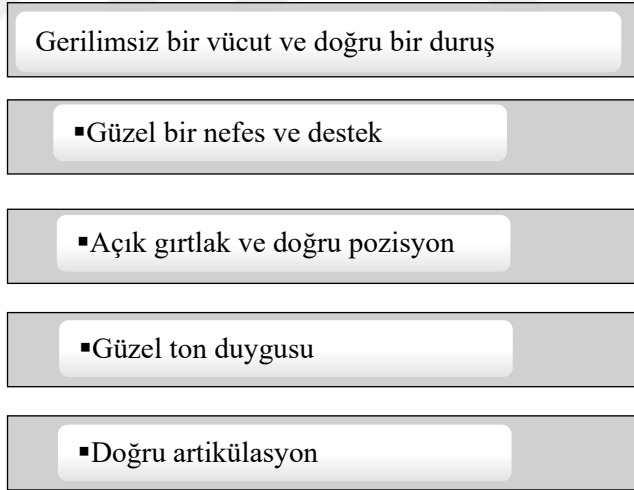
Egzersizlerden şarkı söylemeye geçiş için McKinney şu fikri savunmuştur;

“Şarkılar farklı sesli harflerin çeşitliliğinden dolayı daha karmaşık bir ayarlama ve düzeltme serisi gerektirir ve öğrencinin tek sesli harfli egzersizden gerçek şarkılara geçişini kolaylaştıracak alıştırma sayısı azdır. Aradaki boşluk öğretmen tarafından doldurulmalıdır” (McKinney,1982:191).

Vokal egzersizlerin temel amacı, şarkıcının sesini hazırlamak ve şan tekniğini geliştirmektir. Basitten başlayarak zora doğru ilerleyen bu egzersizler, nefes kontrolünü sağlamayı, ses organlarının ve ses kaslarının güçlenmesini, nüans yapabilme becerisini artırmayı ve tril yapma yeteneğini geliştirmeyi amaçlar (Kolçak, 1998: 44).

Ses eğitiminde, anatomik özelliklerin yanı sıra bireyin kendine güveni de son derece önemlidir. Sahne hakimiyeti ile güçlü bir sesin birleşimi, uyumlu bir başarıyı sağlar (Ömür, 2004;57).

Sabar’a (2008:88) göre sesin doğru tınlaması ve doğru bir ses atağı için şarkıcının zihnen hazır olması gerekmektedir.

Şekil 1. İyi bir ses tınlama için şarkıcının sahip olması gereken etmenler (Sabar 2008: 88).

Şekil 2.1’de değinilen bu önemli noktaların yanı sıra ses eğitiminde bireyin kendine güveni de çok önemlidir. Sahip olunan bu özelliklerle birlikte, sahne hakimiyeti iyi bir sesle birleştiğinde başarı sağlanmış olur (Ömür 2004: 57)

1.5.2. Ses Eğitiminde Temel Prensipler

1.5.2.1. Doğru Postür ve Solunum

Ses eğitiminde, doğru postür ve solunum teknikleri büyük önem taşır. Bununla birlikte, doğru duruş da hayati bir rol oynar. Ancak, performans sırasında yanlış postür, enerji kaybına neden olabilir ve bu durumun üstesinden gelinmesi zor olabilir. Durağan, rahat ve akıcı bir hareket sağlayan kişi, doğru postürle hem kendini daha hafif hisseder hem de hareketlerini zorlanmadan yapabilir. Özellikle başın ve boyun pozisyonuna ile ayakların denge durumuna özen gösterilmelidir (Ömür, 2004;54,55). Ses eğitiminde duygusal ve bedensel dengeyi sağlamak için pratik yaparken, şarkıcının kendini ifade etme becerisi de önemlidir. Şarkıyı sadece doğru notalarda söylemek değil, aynı zamanda şarkının duygusunu dinleyicilere aktarmak da önemlidir. Bu nedenle, ses eğitiminde duygusal bağlantıyı güçlendirmeye yönelik çalışmalar da yer almalıdır. Şarkıcının içsel dünyasını keşfetmesine ve kendini ifade etmesine yardımcı olan egzersizler, sahnedeki performansın derinliğini ve etkisini artırabilir. Bu yüzden, duygusal ve bedensel dengeyi sağlamak için ses eğitiminde bütüncül bir yaklaşım benimsenmelidir.

Solunum, doğal bir refleks olarak başlar. Soluk verirken, diyafram gevşerken karın kasları kasılır (Şenocak, 1983;359,360). Bu aşamada ses, soluğun boşaltılmaya başlamasıyla birlikte ağızdan çıkmalıdır. Ayrıca, soluk alırken doğrudan akciğerler değil, karın kasları kullanılmalıdır. Şarkı söyleme aşamasında ise solunum, istemli bir reflekse dönüştürülmelidir. Nefesi ayarlayan tüm kasların, bir sporcu için olduğu gibi gelişmiş ve esnek olması gerekmektedir (Ömür,2004;56,57).

Şan eğitimi sırasında, gevşeme ve karın kasları ile diğer ses yollarının gerginlik ve koordinasyonuna önem verilmesi önemlidir. Ses eğitimi sırasında üretilen tonların güzelliği duygusal olarak algılandığında, sesin taşınma kabiliyeti ve ifade gücü artar. Kas hareketleri doğru olsa bile, duygu eksikliği sesin renk ve güzelliğini etkileyebilir. Bu nedenle, kas hareketlerinin doğruluğu kadar duygusal ifadenin de sağlanması, sesin doğru bir şekilde gelişmesi için önemlidir (Sabar; 2008;34).

Şarkı söylerken, açık bir gırtlak için esnemek önemlidir. Esneme, boğazın genişlediği hissini verir ve rahatlama sağlar. Yumuşak damağın yükselmesi, yansımanın olduğunu gösterir ve dil yatar ve düşer, yani düzleşir. Esneme sırasında larenks düşer, çene asılı

kalır. Küçük dilin yükselmesiyle, şarkı söylemek için en uygun pozisyona yaklaşılır. Burundan derin bir nefes alındığında, akciğerlerin taze bir nefesle dolduğu zaman farenks'in bütün bölgelerinde dikkate değer bir açıklık oluşur. Rezonatörlerdeki bu açıklık hissi olmadan, şarkıcı, şarkı söylemeyi başaramaz (Miller, 1996;58, 59).

Rezonansın etkili bir şekilde oluşması için, ses eğitiminde çalışmalar yapılmalıdır. Bu çalışmalar, doğru yerde ses üretmek ve sesin uygun rezonans bölgelerine yönlendirilmesi üzerine odaklanmalıdır. Şarkı söyleyenlerin her gün ses egzersizleri yapması önemlidir. Bu egzersizler, öncelikle sesi geliştirmek, esneklik ve güç kazandırmak amacıyla yapılır ve daha sonra kazanılan performansın korunması ve mükemmelle ulaştırılması için devam ettirilir (Sabar, 2008;33).

1.5.2.2. Rezonans ve Fonasyon

Doğal frekansına ulaşan sesin, bir boşluk içinde tınladığı süreçte oluşan vibrasyonların, amplifikasyonları ve spontane kuvvetlenişi, rezonans olarak adlandırılır. Bu oluşan kuvvet ve dolayısıyla enerji, genellikle vokal boşluk tarafından yaratılmaz; ancak boşluk aracılığıyla hızla yayılarak çoğalır. Rezonans, sadece tını bölgesiyle sınırlı değildir; aynı zamanda ses tellerinin basıncı, hava kompresyonu, nörolojik canlandırma ve tüm bu unsurların uyumuyla da yakından ilişkilidir. Nörolojik ve kas sistemi arasındaki koordinasyonu sağlayan çalışmalar, doğal rezonansın oluşmasına imkân tanır. Esnek olmayan ve sıkıştırılmış ton oluşumları, çeşitli frekansları ve titreşimleri kullanma genişliğini kısıtlar ve sahte ve zayıf rezonanslara yol açabilir. Bu nedenle, esneklik sağlayan larenks, önemli bir role sahiptir. Kas ve nefes sistemi arasında kritik bir bağlantı sağlayan larenksin stabil bir şekilde pozisyonlandırılması, üstün frekans dalgalarını destekleyebilir ve saf bir legatonun oluşumunu destekleyebilir (Kayabınar,2006:22).

Fonasyon ise sesin oluşumunu ifade eder. Ses tellerinin birleşmesiyle meydana gelen titreşim sonucu oluşan ses üretimine fonasyon adı verilir (Sabar, 2008, s. 87).

1.5.2.3. Diksiyon ve Artikülasyon

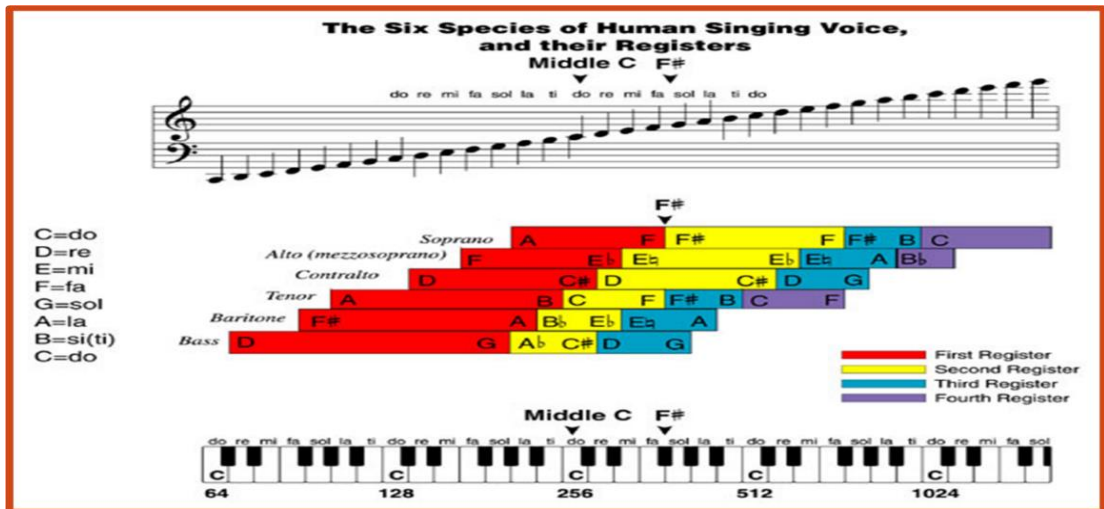
Diksiyon seslerin, sözlerin, vurguların, anlam ve heyecan duraklarını kurallarına uygun olarak söyleme biçimidir (TDK, 2011). Artikülasyon ise konuşma organları devreye girerek gırtlığın ürettiği sese son şeklini verir, böylece konuşmak için kullanılan ses oluşur ve konuşma olayı gerçekleşir” (Sabar, 2008, s. 53).

1.6. Ses Eğitiminde Ses Türlerinin Belirlenmesi

Erkeklerde; tenor, bariton, bas olarak sınıflandırılan ses türleri kadınlarda, soprano, mezzo-soprano ve altodur. Opera literatürü ise daha fazla ses türü ayrımı içermektedir. Örneğin, erkeklerde bas, bas buffo, bas bariton, dramatik bariton, lirik bariton, lirik tenor dramatik tenor, tenor buffo vb.olarak sınıflandırılan opera ses türleri, kadın seslerinde dramatik soprano, spinto soprano, lirik soprano, leger soprano, subret, koloratur soprano, dramatik koloratur, mezzo-soprano, lirik mezzo, alto, lirik alto gibi ses türlerini içermektedir (Cevaşir ve Gürel, 1982: 47).

Ulaşılabilir en kalın ton kontra fa1 =43 Hz, en ince ton ise mi4=2610 Hz'dir. Bas literatüründeki en kalın ton ise re=72,6 Hz'dir. Ancak kadın seslerinde larenks ısıklık sesi 4000 Hz'e kadar çıkabilmektedir (Aladağ, 2017, s. 32).

Ses türlerini belirleyen çeşitli etmenler vardır. Bunlar; fiziksel özellikler, anatomik yapı ve register' dır. Ses tellerinin boyutları, ses türlerini ve genişliğini etkileyen en önemli anatomik özelliklerin başında gelir. Değişik ses türlerine göre ses tellerinin uzunlukları belirlidir. Ancak ses tellerinin uzunluğu erkek ve kadın seslerinde de farklılık gösterir. Tiroid kıkırdağından processus vocalis'in 32 mm ucuna kadar ortalama olarak erkeklerde, 13-16 mm., kadınlar da ise 11-13 mm.'dir (Cevaşir ve Gürel, 1982: 43).

Şekil 2. Ses türleri ve sınırları (https://archive.schillerinstitute.com/music/rev_chart.html).

1.6.1. Soprano

Soprano ses rejisteri en gelişmiş ses türüdür. Kafa sesleri geniş ve oldukça akıcı bir tona sahiptir. Orta tonları ise diğer ses türlerine oranda daha zayıf kalmaktadır (Sabar, 2008, s. 107). Alt ses grupları ise subret, spinto, lirik kolaratur, lirik, dramatik, dramatik kolaratur, yüksek dramatik soprano'dur (Gökalp, 2000: 11).

1.6.2. Mezzo Soprano

Kelime anlamı orta olan ve vokal müzikte sopranoya nazaran daha koyu renkli dolgun yuvarlak ses türüdür (Doğanyigit, Yiğit, 2010 s. 35). Mezzo sopranonun alt grupları; lirik ve dramatik mezzo-soprano'dur (Gökalp, 2000: 11).

1.6.3. Alto

Pesleri çok iyi tınlayan dolgun, yuvarlak ve koyu bir ses türüdür (Sabar, 2008, s. 113). Altonun alt grupları; oratoryo kontraltosu ve sahne kontraltosu'dur (Gökalp, 2000: 11).

1.6.4. Tenor

Latin kökenli tutmak anlamına gelen "tenere" sözcüğünden gelir. Erkek sesleri arasında en tiz sestir. Günümüzde oldukça popülerlik kazanmıştır (Sabar, 2008, s. 114). Tenor alt grupları; buffa, lirik, leger, genç dramatik, dramatik (golden)'tir (Gökalp, 2000: 15).

1.6.5. Bariton

Tenorla bas arasında orta bir sestir. Tenöre göre daha kalın, yuvarlak ve sıcaktır (Sabar, 2008, s. 115). Baritonun alt grupları; lirik, kahraman, lirik kavalye, dramatik'tir (Gökalp, 2000: 15).

1.6.6. Bas

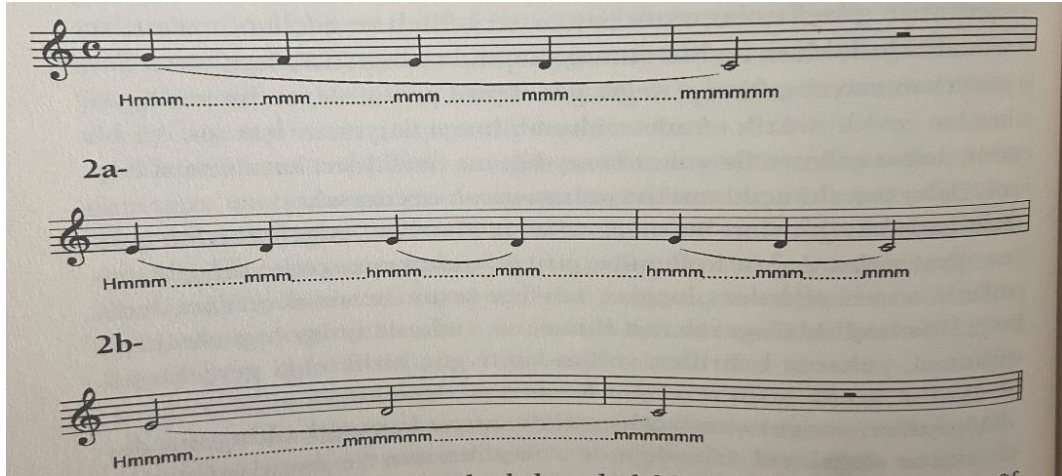
En kalın erkek sesidir. Şüphesiz hatırlanamayacak kara eski dönemlerden beri varlığını sürdürse de batı sanat müziği yüzyıllarca özel bir kullanıma gitmemiştir (Jander, 1980: 249). Bas alt grupları ise bas bariton, bas buffa, bas profundo'dur (Gökalp, 2000: 15).

1.7. Ses Egzersizi Nedir?

Ses egzersizleri, bir şarkıcının performansını geliştirmek için temel bir bileşendir. Günlük antrenmanlar gibi, düzenli ses egzersizleri de sesin gelişimini destekler. Bu egzersizler, öncelikle sesin gelişimine katkı sağlar, sesin güçlenmesini, esnekliğini ve volümünü artırır. Daha ileri aşamalarda ise, ses egzersizleri sesin mükemmele ulaşmasına yardımcı olur, performansı iyileştirir ve formda kalmasını sağlar. Egzersiz, bir kas çalışması gibidir, ancak aynı zamanda akustik kurallara uygun olarak vücudun belirli bölgelerine dağılan ve tını kazanan sesin bir tür algılanışı ve duyumu da bulunmaktadır (Sabar, 2008: 33). Bu nedenle, ses eğitimi sadece fiziksel bir süreç değil, aynı zamanda akustik ve algısal unsurların da göz önünde bulundurulması gereken kompleks bir disiplindir. Bu bağlamda ses egzersizleri, sesin gelişimini desteklemek ve belirli teknikleri edinmek amacıyla tasarlanmıştır. Egzersizlerin içeriği, sesin aralığı ve seslendirilen harfler gibi faktörlere göre değişir. Genellikle vokal seslerle gerçekleştirilen bu egzersizler, sesin doğru bir şekilde yönetilmesine ve geliştirilmesine katkı sağlar. Doğru boğumlanma, ses egzersizlerinin etkili bir şekilde uygulanmasını sağlar (Kurt, 2004: 70).

1.7.1. Rezonans Çalışmaları

Kapalı ağızla hımlama çalışmasında ses üretilirken dudaklarda ve burun kökünde hafif bir karıncalanma hissi oluşabilir. Bu his, egzersizler zorlanmadan tekrarlandığında artabilir ve burun kökünden kaşlara doğru ilerleyerek hafif bir baş dönmesine neden olabilir. Bu durum, doğru yolda olduğumuzun bir göstergesidir. Ancak, egzersizler sırasında boğazda sıkışma veya tırnakla çizilmiş gibi bir acı hissi duyuluyorsa, egzersizlere devam edilmemelidir. Bu durumda, gırtlığın sıkıştığı ve yanlış bir şekilde zorlandığı anlamına gelir. Dudaklarda ve burun kökünde oluşan karıncalanma, titreşimlerin bu bölgelere ulaştığını gösteren olumlu bir işarettir. Bu his, hafif ve hoş bir baş dönmesi ile birlikte olabilir. Bu baş dönmesi bazen çok hafif, bazen de rahatsız edici düzeyde olabilir, ancak zamanla beyin bu duruma alışır. Karıncalanma ve baş dönmesi, şarkıcının yaşamında rahatlık veren bir duygu olarak yerini alır (Sabar, 2008: 80).

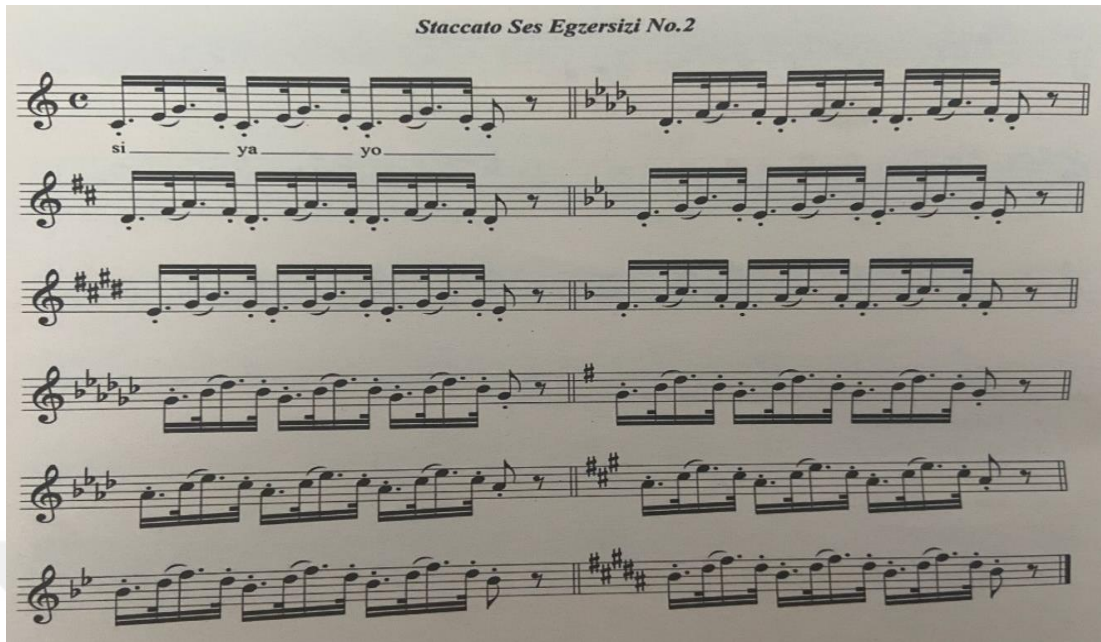
Şekil 3. Kapalı ağız yolu egzersiz örnekleri (Sabar, 2008: 79)

1.7.2. Solunum (Nefes) Egzersizleri

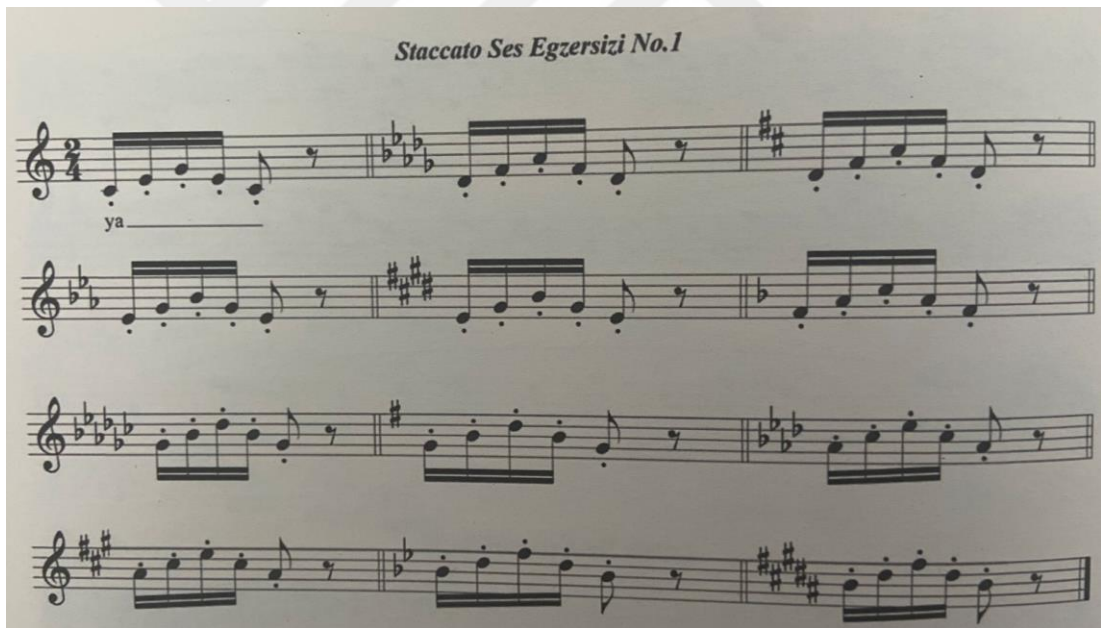
Diyafram kaslarını kullanabilmek ve nefesi rahat alabilmek için nefes alırken karın bölgesinin kendiliğinden yukarı doğru hareket edip genişlediği ve nefes verirken hareketin aşağı doğru olduğu gözlemlenmektedir.

1.7.3. Staccato Ses Egzersizleri

Staccato ses egzersizi, şarkıcının ses kontrolünü ve nefes desteğini geliştirmeye yönelik bir tekniktir. Müzikal terim olarak "staccato", notaların kısa ve kesik bir şekilde icra edilmesini ifade eder. Staccato ses egzersizlerinde, şarkıcı notaları birbirinden net bir şekilde ayırarak ve kesik kesik söyleyerek icra eder. Staccato ses egzersizlerinde nefes kontrolü ve diyafram desteği de oldukça önemlidir.

Şekil 4. Staccato ses egzersizi (Baltacıoğlu, 2013, 36)

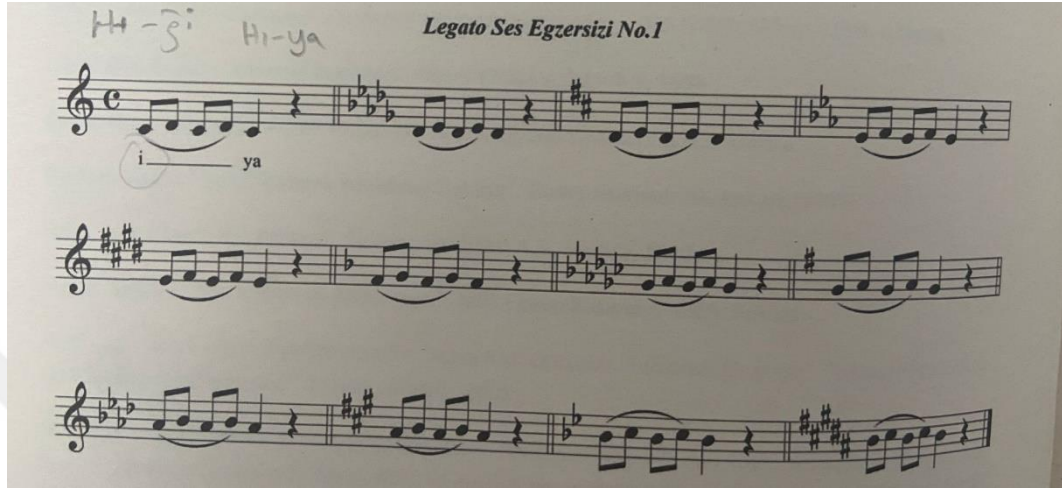
Şekil 5. Staccato ses egzersizi (Baltacıoğlu, 2013, 36)

1.7.4. Legato Ses Egzersizleri

Legato, vokal eserlerde cümleleri oluşturan seslerin ve kelimelerin birbirine bağlanarak söylenmesi yöntemine verilen isimdir.

Legato çalışmaları yapılmadan önce, kişinin diyafram nefesini doğru ve düzenli kullanabilmesi, kelimeleri net bir şekilde telaffuz edebilmesi ve sesi rezonansa

sokabilmesi gereklidir. Legato egzersizleri sırasında, farklı tonlara geçişin mümkün olduğunca yumuşak ve uyumlu olması beklenir. Sesin, bir enstrüman gibi kesintisiz ve bütüncül bir şekilde duyulması için legato çalışmaları yapılmalıdır (Kurt, 2004: 71).

Şekil 6. Legato ses egzersiz örneği (Baltacıoğlu, 2013,42)

1.7.5. Dudak Trili:

Bu egzersizde, ağız kapalıyken dişler bir arada, dil üst damağa yaslanmış bir şekilde dinlenir pozisyonudadır ve dudaklar serbest bırakılır. Dudaklar sıkıştırılmadan kapalı konumdayken tizden pese doğru portamento yapılarak ses çıkarılır ve kesintisiz bir hava akımı dudakları titreştirir. Bu titreşim, legato yaparken vokal kordların serbest kenarlarının titreşimine benzer şekilde gerçekleşir (Kar, 2020: 29).

1.8. Tezin Amacı ve Önemi

Bu çalışmada, ses eğitimi için yazılmış piyano eşlikli Türk müziği eserlerine çalışılırken karşılaşılan sorunların incelenip ses eğitimi için yazılmış piyano eşlikli eserlerin aracılığıyla ritmik, melodik yapısının çözümlenmesi ve uzman görüşleriyle sunulması amaçlanmıştır. Bu amaçla piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin ritmik, melodik ve makamsal yapısıyla piyano eşliklerinin armonik özellikleri incelenmiştir. Ayrıca çalışma kapsamında saptanan probleme yönelik uzmanların önerileri yer almıştır. Günümüze gelene kadar literatürdeki ilgili kaynaklar üzerinde çalışılmıştır.

Önerilen tez çalışması kapsamında ses eğitimcileri tarafından kullanılan piyano eşlikli Türk müziği eserlerini çalıştırılırken karşılaşılan sorunlar ilgili uzmanlara sorularak tespit edilmiştir.

1.9. Problem Cümlesi

Bu doğrultuda araştırmanın problemini Piyano eşlikli Türk müziği eserlerine çalışılırken karşılaşılan sorunlar nelerdir? cümlesi oluşturmaktadır.

1.9.1. Alt problemler:

- 1.9.1.1. Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin ritmik yapısına çalışırken karşılaşılan sorunlar nelerdir?
- 1.9.1.2. Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin melodik yapısına çalışırken karşılaşılan sorunlar nelerdir?
- 1.9.1.3. Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin makamsal yapısına çalışırken karşılaşılan sorunlar nelerdir?
- 1.9.1.4. Piyano eşlikli Türk müziği eserleri eşlikli çalışılırken karşılaşılan sorunlar nelerdir?
- 1.9.1.5. Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin içerik özellikleri nelerdir?
- 1.9.1.6. Piyano eşlikli Türk müziği eserlerini Türk ve batı müziği çalgılarıyla eşliklendirirken karşılaşılan sorunlar nelerdir?
- 1.9.1.7. Piyano eşlikli Türk müziği eserleri ne düzeyde kullanılmaktadır?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Deseni

Bu bir durum çalışmasıdır. Durum çalışması güncel bir olguyu kendi yaşam çerçevesi içerisinde ele alan, olgu ve içinde bulunduğu içerik arasındaki sınırların kesin belli olmadığı ve birden fazla kanıt veya veri fazlalığının bulunduğu durumlarda kullanılan görgül bir araştırma yöntemidir (Yin, 1984: 23).

2.2. Veri Toplama Araçları

Veri toplama araçları olarak döküman analizi ve görüşme yapılmıştır. Bu çalışmada incelenen kaynaklar şunlardır: "Şan İçin Pişano Eşlikli Türküler" (Tuğcular, 2011), "Şan İçin Pişano Eşlikli 12 Türkü" (Koç & Kuzmin, 2014), "Şan İçin Pişano Eşlikli 9 Türkü" (Koç & Kuzmin, 2016), "Pişano Eşlikli Okul Şarkıları 1" (Egüz, 2014), "Şan İçin Pişano Eşlikli Azeri Türküler" (Koç & Kuzmin, 2017), "Halk Mahnaları" (Guliyev, 1996), ve "Şan, Keman, Viyola ve Viyolonsel İçin Pişano Eşlikli Eserler" (Mirzayeva, 2012).

Bu kaynaklar incelenerek, rastgele örneklem yöntemiyle "Şan İçin Pişano Eşlikli Türküler" (Tuğcular, 1996, 2011) ve "Şan, Keman, Viyola ve Viyolonsel İçin Pişano Eşlikli Eserler" (Mirzayeva, 2012) seçilmiştir. Bu çalışmada incelenecek eserlerin seçiminde bir uzman eşlikçiye danışılmış ve pişano eşlikli Türk halk müziği eserleri için Tuğcular (2011)'ın kitabı, özellikle Türk sanat müziği eserlerini içermesi nedeniyle Mirzayeva (2021)'nın kitabı tercih edilmiştir.

Tuğcular (2011)'ın kitabındaki eserler ses gruplarına göre düzenlenmişken, Mirzayeva (2012)'nin kitabındaki eserler ses gruplarına göre düzenlenmemiştir. Ayrıca, Mirzayeva'nın kitabında mp3 (dijital ses kaydı) eşlik örnekleri bulunmazken, Tuğcular'ın kitabındaki eserlerde mp3 (dijital ses kaydı) eşlik örnekleri mevcuttur.

Mirzayeva (2012) ve Tuğcular (2011)'in kitapları, bu seçili örnekler üzerinden görüşme ve anket sorularıyla değerlendirilmiştir. Görüşme ve anket formu uzman görüşlerine göre oluşturulmuş ve soruların iç geçerliliği bu şekilde sağlanmıştır.

2.3. Çalışma Grubu

Ses eğitimi alanındaki uzmanların Piyano Eşlikli Türk Müziği Eserleri için Temel Ses Egzersizleri konusundaki görüşlerine başvurulmuştur. Toplam 2 piyano eşlikçisi (şan koropetitorü) ve 2 şan hocasına ulaşılabilmektedir. Ankette ise toplam 10 kişi ankete katılmıştır. Görüşme formundaki katılımcılar kodlanarak ifade edilmiştir. Eşlikçi katılımcılara **E.1** ve **E.2** şeklinde yer verilmiştir. Ses eğitimcilerine ise **S.E.1** ve **S.E.2** şeklinde kodlar verilmiştir.

2.4. Geçerlilik ve Güvenilirlik

Görüşme ve anket formu uzman görüşlerine göre oluşturulmuştur. Görüşme soruları ve ankette bulunan soruların iç geçerliliği sağlanmıştır. Bu çalışmada hazırlanacak görüşme soruları nitel araştırma konusunda deneyimli uzmanların görüşlerine başvurularak geçerlilik ve güvenilirliği sağlanmıştır.

2.5. Analiz

Frekans değerleri ortaya konularak analiz yapılmıştır. Görüşme sorularında ise nitel anket ve nitel görüşme sorularına göre hazırlanmıştır. Görüşmeye katılacak kişiler ise kartopu örneklenmesiyle seçilmiştir.

Betimleme, örnekleme, temaları ve örüntüleri ortaya çıkarma, karşılaştırmalı analiz yapılmıştır. Çalışmaya başlamadan önce günümüze kadar düzenlenmiş piyano eşlikli Türk müziği eserleri incelenmiştir. Mevcut durum betimlenerek ses eğitimi konusundaki uzmanların görüşleri çerçevesinde temel ses egzersizleri önerilmiştir.

3. BULGULAR

3.1. Birinci Alt Probleme Dayalı Bulgular

- Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin ritmik yapısına çalışırken karşılaşılan sorunlar nelerdir?

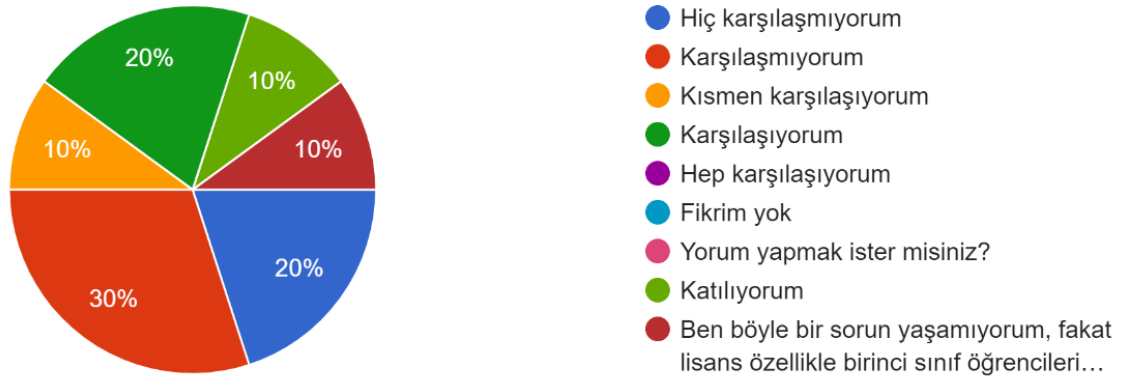

Şekil 7. Piyanonun eşlikli Türk müziği eserlerine çalışırken bedensel farkındalık için nefes, ses ve vücut egzersizleri gibi temel ses egzersizleri ne derece kullanılmaktadır?

Katılımcılar, eserlere çalışırken bedensel farkındalıkları için, nefes, ses ve vücut egzersizlerini ne derece kullanıyorsunuz sorusuna; %40'ı kısmen, %20'si tamamen, %20'si ise kullanılmamaktadır cevabını vermiştir. %20'si ise yorumunda; “Çalışılan parça üzerinden makamsal egzersizler yapılabilir. Parçanın melodik yapısıyla uyumlu egzersizler yapılmalıdır” demiştir. Diğer bir yorum ise “Eğer öğrenci iyi piyano çalarsa ses egzersizlerini yapabilir. Temel müzik, armoni bilgisi de iyi olmalı. Güzel sanatlar liselerinde temel bilgiler verilmelidir.” şeklinde ifade etmişlerdir. Katılımcıların çoğunluğu (%70) nefes, ses ve vücut egzersizlerinin en azından kısmen kullanıldığını düşünmektedir. Bu bilgiler ışığında, %30'luk bir kesim bu egzersizlerin ya tamamen ya da büyük ölçüde kullanıldığını belirtiyor. %20'lik bir kesim ise bu egzersizlerin hiç kullanılmadığını düşünüyor.

3.2. Birinci ve İkinci Alt Probleme Dayalı Bulgular

- **Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin ritmik ve melodik yapısına çalışırken karşılaşılan sorunlar nelerdir?**

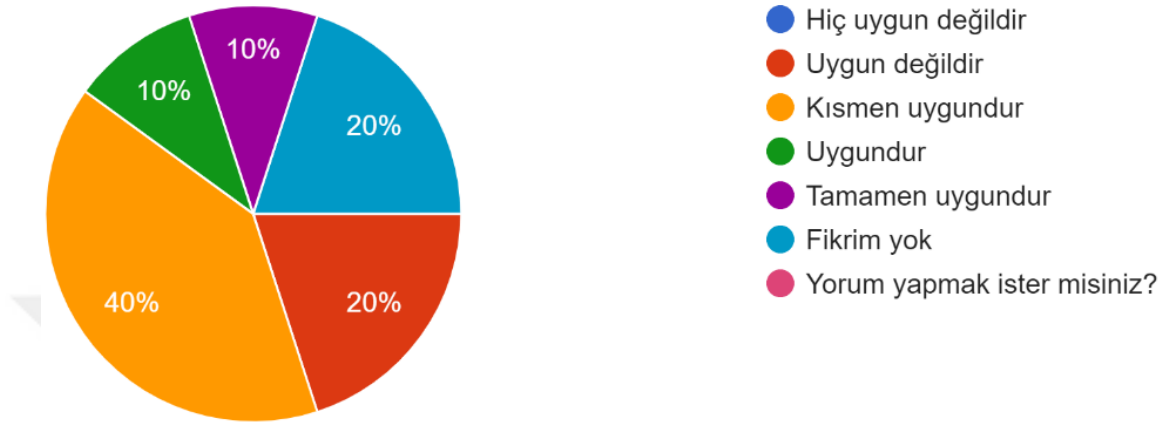

Şekil 8. Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin ritmik ve melodik yapısına çalışırken karşılaşılan sorunlar nelerdir?

Katılımcılar eserlerin ritmik ve melodik yapısına çalışırken; %30'u karşılaşmadığını, %20'si (2 kişi) hiç karşılaşmadığını, %20'si (2 kişi) karşılaştığını %10'u kısmen karşılaştığını, %10'u katıldığını, bu katılımcılardan %10'u (1'kişi) ise yorumunda "Ben böyle bir sorun yaşamıyorum, fakat özellikle lisans birinci sınıf öğrencileri ve repertuarımızdan faydalanmak isteyen farklı ülke vatandaşlarının başlangıçta ritmik ve melodik problemler yaşadığına şahit oldum" yorumunda bulunmuştur. Katılımcıların çoğunluğu (%50) ritmik ve melodik yapıya çalışırken en azından kısmen sorunlarla karşılaştığını belirtiyor. Bu bilgiler ışığında, %20'lik bir kesim bu sorunlarla tamamen karşılaştığını belirtirken, diğer %20'lik bir kesim ise hiç sorunla karşılaşmadığını ifade ediyor. Ayrıca, %10'luk bir kesim sürekli sorunlarla karşılaştığını belirtirken, diğer %10'luk bir kesim bu konuda fikir belirtmemiştir.

3.3. Birinci ve İkinci Alt Probleme Dayalı Bulgular

- Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin ritmik ve melodik yapısına çalışırken karşılaşılan sorunlar nelerdir?

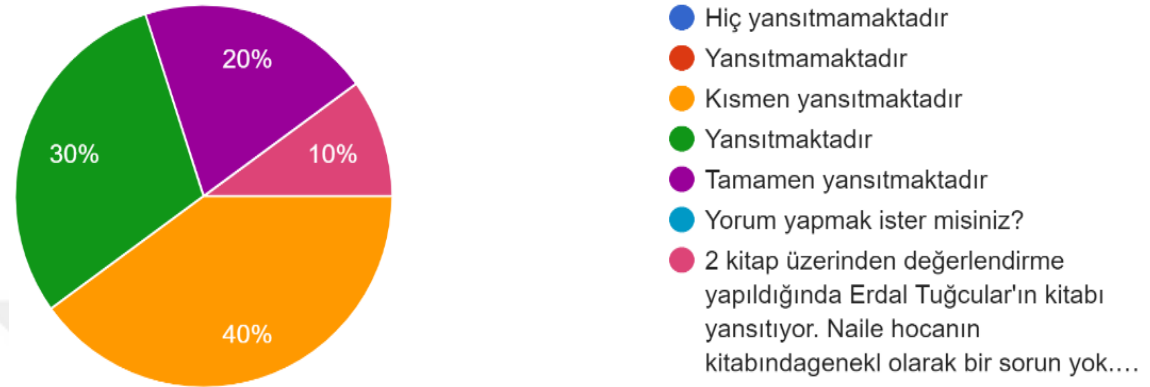

Şekil 9. Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin TRT repertuarına ne derece uygun olduğunu ve orijinale yakın olduğunu (ritmik ve melodik yapısının düşünüyorsunuz?)

Katılımcıların %10'u TRT repertuarına tamamen uygun olduğunu, %10'u uygun olduğunu, %40'ı kısmen uygun olduğunu %20'si uygun olmadığını, %20'si ise fikrinin olmadığını belirtmiştir. Anket sonuçlarına göre, katılımcıların çoğunluğu (%40) piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin TRT repertuarına tamamen uygun olduğunu ve orijinale yakın olduğunu düşünmektedir. Bunun yanında, yüzde 20'lik iki grup, eserlerin kısmen uygun ve uygun olduğunu belirtmiştir. Katılımcıların sadece yüzde 20'si bu eserlerin uygun olmadığını düşünmektedir. Bu dağılım, genel olarak katılımcıların piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin TRT repertuarına uygun olduğunu düşündüğünü göstermektedir.

3.4. Üçüncü Alt Probleme Dayalı Bulgular

- Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin makamsal yapısına çalışırken karşılaşılan sorunlar nelerdir?

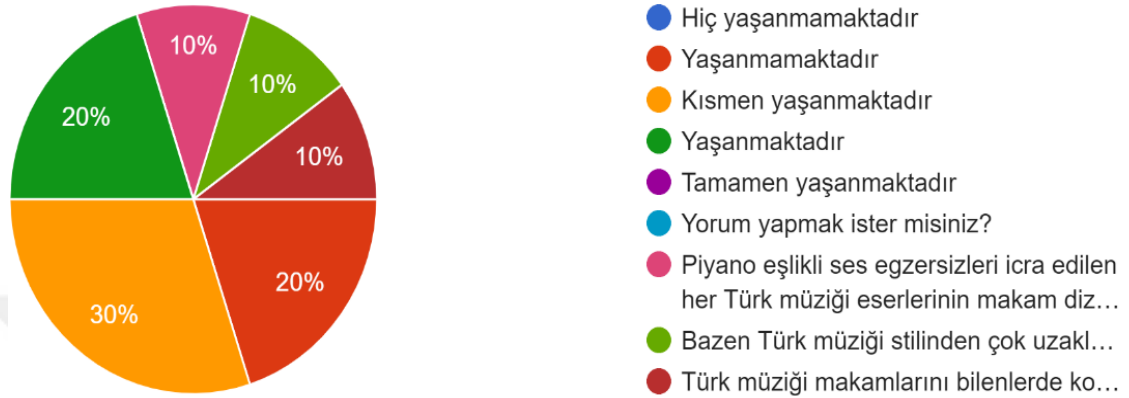

Şekil 10. Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinden örnek olarak dinlediğiniz parçalar ölçü, usul, ton ve makam bilgilerini ne derece yansıtmalıdır?

Katılımcılar parçaların ölçü, usul, ton ve makam bilgilerinin; %40'ı kısmen yansıtmaktadır, %30'u yansıtmaktadır, %20'si ise tamamen yansıtmaktadır cevabını vermiştir. Kalan %10'u ise yorum yaparak "Tuğcular'ın (1996) kitabı yansıtıyor. Mirzayeva (2012) kitabında genel olarak bir sorun olmadığını" ifade etmiştir. Bu ifadeler neticesinde olumlu bir fikir verildiğine değinilmiştir. Katılımcıların çoğunluğu (%70) dinledikleri parçaların en azından kısmen ölçü, usul, ton ve makam bilgilerini yansıttığını düşünmektedir. Bu bilgiler ışığında, %50'lik bir kesim bu bilgilerin ya tamamen ya da büyük ölçüde yansıtıldığı belirtilmiştir.

3.5. Üçüncü Alt Probleme Dayalı Bulgular

- **Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin makamsal yapısına çalışırken karşılaşılan sorunlar nelerdir?**

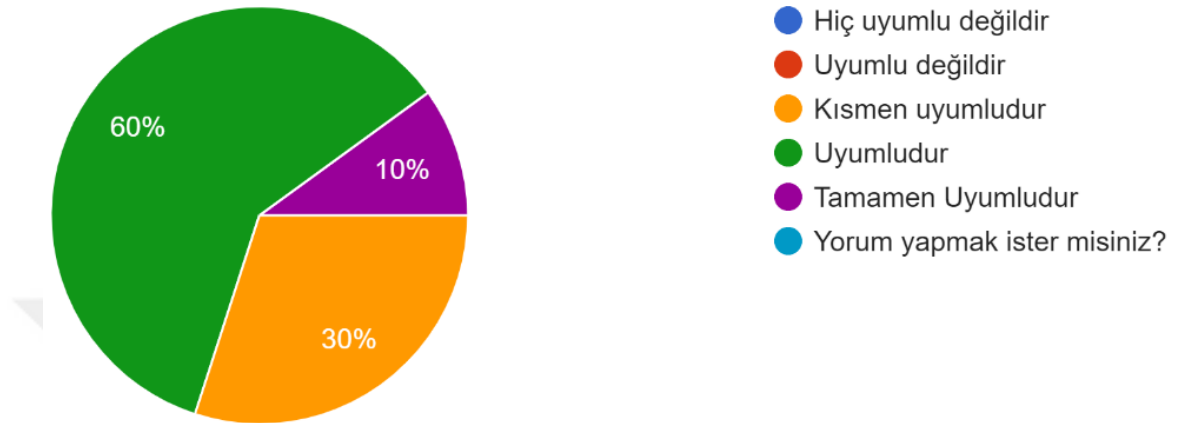

Şekil 11. Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin makamsal yapısına temel ses, bireysel ses ve şan eğitiminde çalışırken/çalıştırırken ne derece sorun yaşandığını gözlemliyorsunuz?

Katılımcılar, Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin makamsal yapısına çalışırken ne derece sorun yaşıyorsunuz sorusuna %30'u kısmen yaşanmakta, %20'si yaşanmakta, %20'si yaşanmamaktadır cevabını vermiştir. %30'luk kısım ise "Türk müziği makamlarını bilenlerde komalı söylediği için entonasyon problemi oluyor. Makamı bilmeyenler için de aynı sorun var" "Piyano eşlikli ses egzersizleri icra edilen her Türk müziği eseri makam dizilerine uygun olarak yazılan metot sayısının az olmasından kaynaklı problem vardır. Farklı makam dizilerinden oluşturulmuş piyano eşlikli ses egzersizleri metot çalışmalarının arttırılması gerektiğini düşünüyorum." "Bazen Türk müziği stilinden çok uzaklaşılarak yorumlandığına ilişkin bir gözleme sahibim. Çoğu zaman klasik şan öğrencisi için bu stiller kafa karıştırıcı bulunarak gerekli nüanslara dikkat edilmeden, nağmeler önemsenmeden söyleniyor. Öğrenci öğrencilik yıllarında böyle bir çalışma ile ilerlediğinde kariyerinin ileri yıllarında da bu sorunu aşmakta zorlanabiliyor. Bu sebeple Türk müziği şan stiline yönelik derslerin verilmesinin klasik şan öğrencileri için faydalı olabileceğini düşünüyorum." yorumlarını belirtmiştir.

3.6. Dördüncü Alt Probleme Dayalı Bulgular

▪ Piyano eşlikli Türk müziği eserleri eşlikli çalışılırken karşılaşılan sorunlar nelerdir?

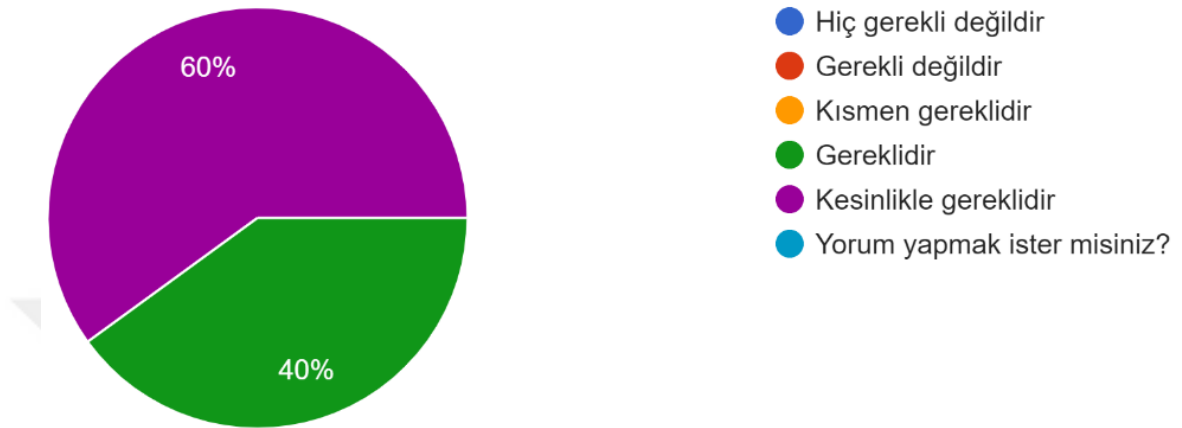

Şekil 12. Yukarıdaki örnek eserde dinlediğiniz piyano eşliklerinin solo partisi ve piyano eşlikleri ne derece uyumludur?

Katılımcılar, dinlenen piyano eşliklerinin, solo partisi ve piyano eşliklerinin %60'ı uyumludur, %30'u kısmen uyumludur, %10'u ise tamamen uyumludur yanıtını vermiştir. Ankete göre, piyano eşliklerinin solo partisi ve piyano eşlikleri genel olarak uyumlu bulunmakta (%60). Ancak, tamamen uyumlu bulunmaması ve %30'unun kısmen uyumlu olarak değerlendirilmesi, belirli iyileştirmeler yapılabileceğini düşündürmektedir. Ayrıca, %10'luk bir kesimin hiç uyumlu bulmaması, bazı parçaların uyumunun gözden geçirilmesi gerektiğini göstermektedir.

3.7. Dördüncü Alt Probleme Dayalı Bulgular

- Piyano eşlikli Türk müziği eserleri eşlikli çalışılırken karşılaşılan sorunlar nelerdir?

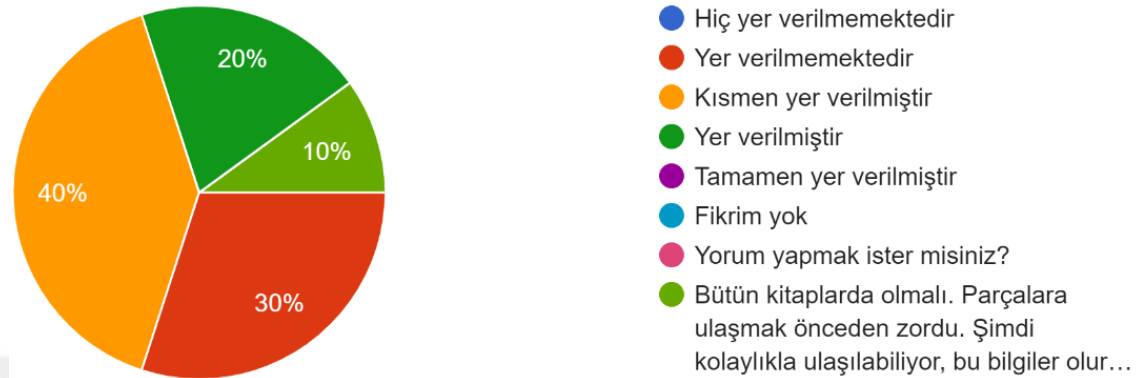

Şekil 13. Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin transpozeleri/farklı tonlarının bulunması (soprano, tenor, mezzo, bariton, alto) temel ses, bireysel ses ve şan eğitiminde ne derece gereklidir?

Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin transpozelerini ya da farklı tonlarının temel ve bireysel Katılımcıların %60'ı kesinlikle gereklidir derken, %40'ı gerekli olduğunu belirtmiştir. Ankete göre, piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin transpozeleri ve farklı tonlarının bulunmasının temel ses, bireysel ses ve şan eğitiminde gerekliliği konusunda güçlü bir görüş bulunmaktadır. Katılımcıların %100'ü bu durumu ya gerekli ya da kesinlikle gerekli olarak değerlendirilmiştir. Bu, eğitimde farklı tonların ve transpozelerin önemine dair güçlü bir vurgu yapılmaktadır.

3.8. Beşinci Alt Probleme Dayalı Bulgular

- Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin içerik özellikleri nelerdir?

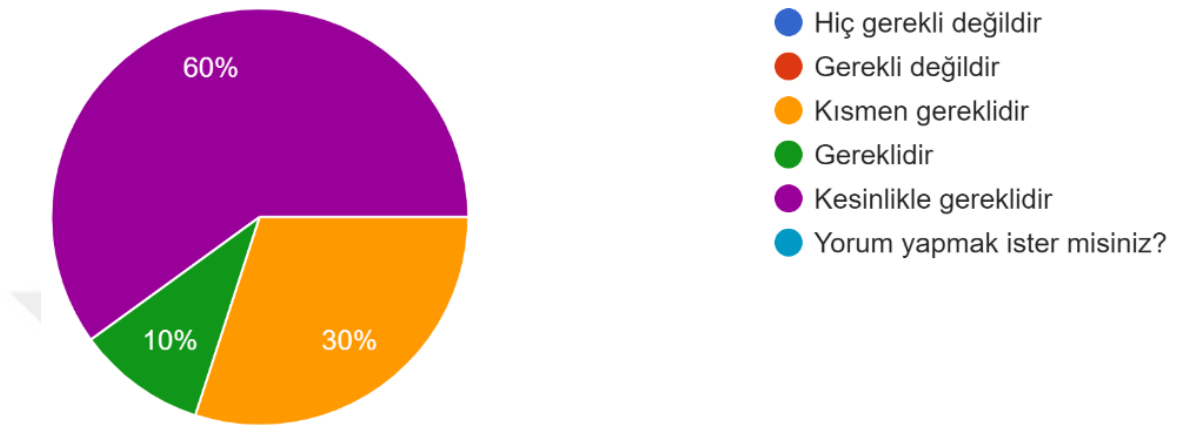

Şekil 14. Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin bestecisi, söz yazarı, yöresi ve dönemine kitaplarda yeterince yer verilmekte midir?

Katılımcılar, “Türk müziği eserlerinin, besteci, söz yazarı, yöresi ve dönemine kitaplarda yer verilmekte midir?” sorusuna, %40’ı kısmen yer verildiği, %30’u yer verilmediği, %20’si yer verildiği, %10’u ise yorum yaparak “bütün kitaplarda olmalı, parçalara ulaşmak önceden zordu. Şimdi kolaylıkla ulaşılabilir” yorumunda bulunmuştur. Bu sonuçlar, piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin kitaplarda yeterince temsil edilmediği yönünde güçlü bir görüş olduğunu göstermektedir. Bu konudaki eksikliklerin giderilmesi için daha fazla çalışmanın yapılması gerekmektedir.

3.9. Altıncı Alt Probleme Dayalı Geçici Bulgular

- Piyano eşlikli Türk müziği eserlerini Türk ve batı müziği çalgılarıyla eşliklendirirken karşılaşılan sorunlar nelerdir?

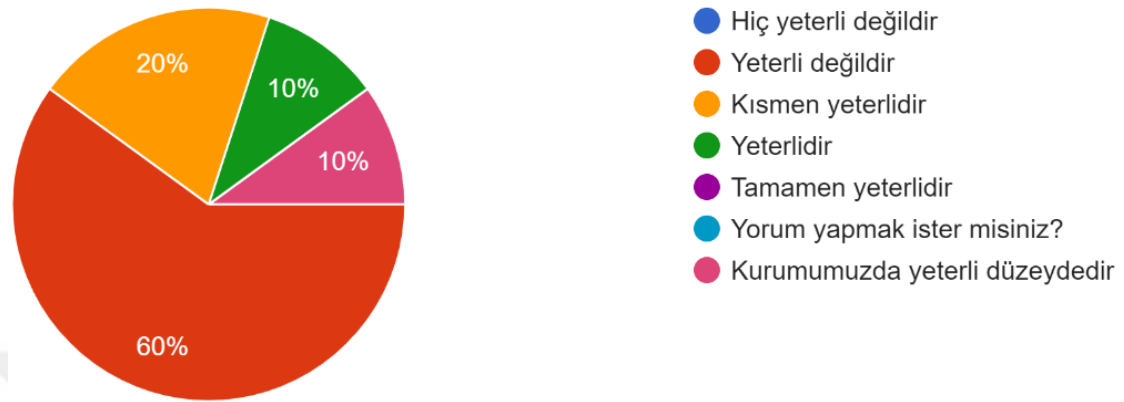

Şekil 15. Türk müziği eserlerinin Türk ve batı müziği çalgılarıyla eşliklendirilmesi ve ses eğitiminde kullanılması ne derecede gereklidir?

Katılımcıların %60'ı Türk müziği eserlerinin Türk ve batı müziği çalgılarıyla eşliklendirilmesi ve ses eğitiminde kullanılmasına kesinlikle gereklidir derken, %10'u gerekli, %30'u ise kısmen gereklidir yanıtını vermiştir. Bu sonuçlar, Türk müziği eserlerinin Türk ve batı müziği çalgılarıyla eşliklendirilmesinin ve ses eğitiminde kullanılmasının genel olarak katılımcılar tarafından önemli ve gerekli bulunduğunu göstermektedir. Eğitimde bu tür uygulamaların artırılması, katılımcıların görüşlerine göre faydalı olacaktır.

3.10. Yedinci Alt Probleme Dayalı Geçici Bulgular

▪ Piyano eşlikli Türk müziği eserleri ne düzeyde kullanılmaktadır?

Şekil 16. Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin bireysel ses eğitimdeki kullanımını ne düzeydedir?

Katılımcıların %60'ı Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin bireysel ses eğitimdeki kullanımına yeterli değil, %20'si kısmen yeterli, %10'u yeterlidir derken %10'u da yorum yaparak "bizim kurumumuzda yeterlidir" cevabını vermiştir. Sonuç olarak, katılımcıların büyük çoğunluğu piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin bireysel ses eğitiminde kullanılmadığını düşünmektedir. Eğitimde bu eserlerin daha fazla yer alması için çalışmalar yapılabilir.

3.11. Yedinci Alt Probleme Dayalı Bulgular

▪ Piyano eşlikli Türk müziği eserleri ne düzeyde kullanılmaktadır?

Şekil 17. Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin düzenlemelerinin sayısı sizce yeterli midir?

Katılımcılar, “Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin düzenlemelerinin sayısı yeterli midir?” sorusuna %50’si yeterli olmadığını, %30’u hiç yeterli olmadığını, %10’u kısmen yeterli olduğu yanıtını verirken, %10’u yorumunda “ne kadar çok nitelikli parça olursa daha faydalı olur” açıklamasında bulunmuştur. Bu sonuçlar, katılımcıların büyük bir kısmının piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin sayısını yeterli bulmadığını ve daha fazla nitelikli esere ihtiyaç duyulduğunu düşündüğünü göstermektedir.

3.12. Yedinci Alt Probleme Dayalı Bulgular

▪ Piyano eşlikli Türk müziği eserleri ne düzeyde kullanılmaktadır?

Şekil 18. Piyano eşlikli Türk müziği eserleri sizce temel ses, bireysel ses ve şan eğitimine hangi düzeyde katkı sağlıyor?

Katılımcılar, “Piyano eşlikli Türk müziği eserleri temel ses, bireysel ses ve şan eğitimine hangi düzeyde katkı sağlıyor?” sorusuna %40’ı orta, %30’u ileri, %20’si orta-ileri %10’u ise yorumunda “incelenen iki kitap üzerinden Tuğcular (2011) kitabı temel, orta, orta-ileri, Mirzayeva (2012) kitabı ise orta, orta-ileri düzeydedir” ifadesinde bulunmuştur. Anket sonuçlarına göre, piyano eşlikli Türk müziği eserleri genel olarak orta düzeyde ses ve şan eğitimine en çok katkı sağlayan kategoride yer almaktadır. Katılımcıların %40’ı bu eserlerin orta düzeyde katkı sağladığını belirtirken, %20’si orta-ileri düzeyde katkı sağladığını ifade etmiştir. %30’luk bir kesim ise bu eserlerin yorumculuk açısından önemli olduğunu düşünmektedir. Ancak, temel ve ileri düzeyde katkı sağladığını düşünenlerin oranı oldukça düşüktür (%10 ve %0). Bu sonuçlar, piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin eğitimde özellikle orta seviyede yaygın olarak kullanıldığını ve bu düzeyde etkili olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, yorumculuk açısından da önemli bir rol oynadığı anlaşılmaktadır. İleri düzeyde ise eserlerin yeterli olmadığı veya bu seviyede farklı eserlerin tercih edildiği sonucu çıkarılabilir.

3.13. Yedinci Alt Probleme Dayalı Bulgular

▪ Piyano eşlikli Türk müziği eserleri ne düzeyde kullanılmaktadır?

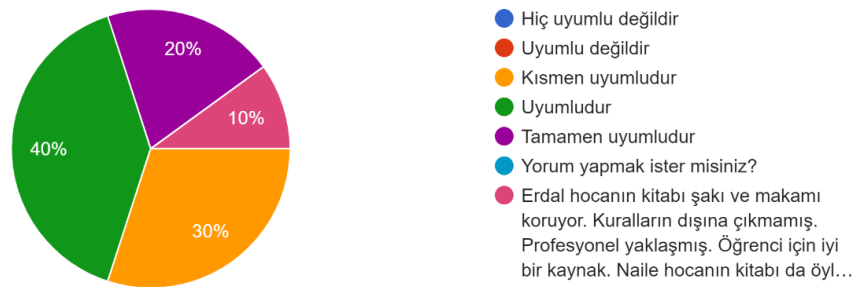
Şekil 19. Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin sahne performansında kullanılabilirliği ne seviyededir?

Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin sahne performansında kullanılabilirliğine, katılımcıların %10'u kısmen yeterlidir derken %30'u Orta düzeyde, %10'u temel düzeyde %10'u orta-ileri düzeyde %10'u ileri düzeyde %30'luk dilimdeki katılımcılar ise yorumlarında; “Bazı parçalar sahnede söylenebilirken bazıları için böyle bir şey söz konusu değildir” “Her seviyede olabilir. Şan öğrencisinin ilk yıllarından itibaren görmeli, çalışmalı.” “Zengin armonizasyon, doğru melodi ve ritimlerle yazılmış düzenlemeler ileri düzeyde bir performansta kullanılabilir. Ama ne yazık ki eldeki kaynakların oldukça azının bu seviyede titizlikte olduğunu naçizane düşünüyorum. Türk müziğinin inceliklerine dikkat edilmeden yazılmış düzenlemelerde hem şancı hem de enstrümancı, stilin gerektirdiği yorumu gösterebileceği bir alan bulamayabiliyor.” yorumunda bulunmuşlardır. Bu sonuçlar, piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin sahne performansında geniş bir yelpazede kullanılabildiğini göstermektedir. Özellikle orta düzeyde performanslar için yaygın olarak kullanılmakta olup, teknik ve yorumculuk yeteneklerinin gelişimine de katkıda bulunmaktadır. Eğitimciler ve performans sanatçıları, bu eserlerin sahnede daha etkili kullanılabilmesi için belirli düzeylerde daha fazla çalışma yapabilir ve repertuarlarını genişletebilirler. Ayrıca, zengin armonizasyon ve doğru melodiye sahip eserlerin sahne performanslarında daha fazla tercih edilebileceği sonucuna varılabilir.

3.14. Tüm Alt Probleme Dayalı Bulgular

▪ Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin ritmik, melodik ve makamsal yapısına çalışırken karşılaşılan sorunlar nelerdir?

(İlk 3 soru yukarıdaki örnek eşlikli parçalar hakkındadır) 3) Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinden örnek olarak dinlediğiniz parçalar armonik, ritmik v...ik açıdan piyano eşliğiyle ne derecede uyumludur?
10 yanıt

Şekil 20. Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinden örnek olarak dinlediğiniz parçalar armonik, ritmik ve melodik açıdan piyano eşliğiyle ne derecede uyumludur?

Katılımcılar, piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin, armonik, ritmik ve melodik açıdan %40'ı uyumlu, %30'u kısmen uyumlu, %20'si tamamen uyumlu yanıtını verirken, %10'u, "Tuğcular'ın (1997) kitabı şarkı ve makamını koruduğu, kuralların dışına çıkılmadığını ve profesyonel yaklaşıldığını vurgulamaktadır" yorumunda bulunmuşlardır. Bu analiz, genel olarak piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin uyumlu bulunduğunu, ancak bazı katılımcıların uyumsuzluk gördüğünü ortaya koymaktadır. Bu veriler, ilgili eserlerin ve eşliklerin daha da iyileştirilmesi için faydalı geri bildirimler sağlayabilir.

Araştırma sürecinde ses eğitmenleri ve eşlikçilere sorulan görüşme sorularında ise;

- **E.1** Piyano eşlikli Türk müziği eserlerine çalışırken ritmik ve melodik problemlerle karşılaşıldığını, **E.2** Tüm lisans öğrencileri ve özellikle de lisans birinci sınıf öğrencilerinin piyano eşlikli Türk müziği eserlerine çalışırken ritmik ve melodik problemler yaşandığını ifade etmiştir. **S.E.1** ise Türk müziği, karmaşık usullere ve ritmik yapıya sahiptir, özellikle piyano eşliğinde çalışırken vuruş düzeni ve ritmik geçişler önemlidir. Ritmik varyasyonlar ve farklı makamların özellikleri anlaşılmalı, mikrotonal süslemelerin doğru tonları yakalamak zor olabilir. Piyano eşliğinde Türk müziği eserlerine çalışmak hem teknik hem de müzikal anlayış gerektirir; sabır ve sürekli çalışma ile bu zorluklar aşılabılır. **S.E.2** ise görüşme sorusuna biz, Türk müziğiyle iç içe büyüdüğümüzden dolayı genellikle sorun yaşamıyoruz. Ancak, bazen nadiren kullanılan usul ve makamlarda dikkatli olmamız gerekebilir. Yeni başlayanlar için ise 7/8, 11/8 gibi farklı ritimlerde uyum sorunu yaşanabileceğini ifade etmiştir.
- **E.1** Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin piyano eşliğine (ritmik, melodik ve makamsal açıdan) uygunluğu hakkında ritmik açıdan, Türk müziği ve halk müziği eserlerinin özellikleri piyanoda kısmen ifade edilebilir; ancak melodik ve armonik açılardan tam olarak bu müzik türlerinin özgün öğeleri aktarılamaz. Türk müziği eğitiminde, meşk yönetiminin ve usta-çırak ilişkisinin önemi büyüktür. Yorumunda bulunurken **E.2** verilen örnekteki kitaplar üzerinden Tuğcular (2011)'in kitabında şarkı ve makamı koruduğu kuralların dışına çıkılmadığını ve profesyonel yaklaşıldığını ve öğrenci için iyi bir kaynak olduğunu ifade etmiştir. Mirzayeva (2012)'nin kitabında ise tiz ve pes tonların da olması gerektiğini belirtmiştir. **S.E.1** ise Türk müziği eserlerinin tamamı piyano eşliğine uygun değildir. Orijinal eserin zengin melodisi, piyano eşliğiyle güçlendirilebilir; ancak bazı eserlerde farklı bir karakter gözlemlenebilir. Piyano eşlik, tonaliteye uygun akorlar ve harmonilerle desteklenebilir ancak eserin özgün hissiyatından uzaklaşabilir. Ritmik yapı zenginse, piyano eşlik ritmik varyasyonlar ekleyerek dinamizmi artırabilir. Ancak duygusal bir eserde, piyano eşlik duygusal yoğunluğu artırabilir veya değiştirebilir. Orijinal eserlerde minimal melodiler varsa, piyano eşlik sıkıcı olabilir; bu durumda türkü formatından uzaklaşılabilir. Bazı eserlerde özgün enstrüman karakteri taşınır ve piyano eşlik bu karakteri yansıtamayabilir. Kültürel veya etnik özgünlüğe sahip eserlerde, piyano eşlik sınırlayıcı olabilir derken **S.E.2** ise Bazı eserler 3'lü veya 4'lü armoni sistemlerini

benimsemiştir ve zaman zaman bu sistemler iç içe kullanılmaktadır. Modern armoniler de kullanılabilir, ancak izleyicinin alışık olduğu yapıdan uzak olmamalıdır; eserin hedef kitlesi göz önünde bulundurulmalıdır yorumunda bulunmuştur.

- Örnek eserlerde dinlediğiniz piyano eşlikleri (solo parti ve piyano eşliği uyumu) hakkında görüşleriniz nelerdir? sorusuna **E.1** piyano eşliğinde Türk müziği ve halk müziği eserlerinin konservatuarlarda geleneksel sistemden farklı bir süreçten geçtiği ve bu durumun bir tür hibrit yaratı sürecini başlattığı ifade edilmektedir. Piyano ile koma sesleri verme imkanının olmaması nedeniyle, eşlikler genellikle 4'lü veya 5'li armoni kullanılarak sağlanmaktadır. Ancak, bu durum eserin sololarındaki makam ve ayağa ait seslerin yazılmamasına ve öğrencilerin koma seslerini duymadan vermelerine sebep olmaktadır. Bu durum, Türk müziği ve halk müziğinin zenginliğinin tam olarak yansıtılmamasına ve eğitim sürecinde eksikliklere neden olmasından bahsetmiştir. **E.2** ise piyano partisiyle solo parti arasına gayet güzel bir uyum söz konusudur. Düzenlemelerde melodi ve eşlik uyumu düzenli bir şekilde seyretmektedir. Sadece Aman avcı parçasının piyano partisinde birkaç değişiklik yapılabilir. Şan partisinde ise melodi ve ritimde değişiklikler var yorumunda bulunurken **S.E.1** Şan partisi ve piyano eşlik akorları arasındaki uyumun önemi vurgulanmaktadır. Akorlar, solo melodiyi desteklemeli ve bir bütünlük oluşturmalıdır. Melodinin tonaliteye uygun olarak akorlarla desteklenmesi, müziğin istenilen atmosferini yaratmada etkilidir. Ancak, Avrupa müziği formlarına göre yapılan düzenlemeler bazı hissiyat eksikliklerine neden olabilir. Var olan Türk müziği eserlerinin düzenlenmesiyle birlikte, özgün ve karakteristik bir hissiyat yansıtabilen yeni eserlerin bestelenmesi önemlidir. Klasik batı armonisine göre düzenlemeler yapılması zorlamalara sebep olabilir. Türk müziği eserlerinde çoksesli bir çalgı ile eşlik durumu genellikle göz ardı edilir, ancak çoksesli eserler için eserin bestelenme sürecinden itibaren çok sesli olarak tasarlanması daha uygun olabilir. Piyano eşlikli Türk müziği düzenlemelerinde, öğrenen ya da icra edenlerin kendi doğal ortamlarından aşına oldukları ezgiler aracılığıyla samimi bir görüş oluşturulmaya çalışılmıştır. Ancak, bu eserlerin temelinde çokseslilik bulunmamaktadır. Bu nedenle, eserlerin oluşturulma aşamasında register, fonetik, çokseslilik, ses rengine uygunluk gibi hususların şan akademisyeni, pedagog, piyanist ve besteci ekipleri tarafından birlikte değerlendirilmesi önerilmektedir. Ayrıca, Türk müziği eserlerini

çokseslendirmek yerine çağdaş çoksesli Türk müziği etüd ve eserlerinin oluşturulması önerilmektedir derken **S.E.2** ise sololar eserlerin aslına uygun bırakılarak sade bir tarz benimsenmiştir. Eşliklerde de ana ezgiyi tamamlayıcı bazı geçişler yapılmaktadır. Uygundur. İfadesinde bulunmuştur.

- Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin bestecisi, söz yazarı, yöresi ve dönemine kitaplarda yer verilmemesi hakkında görüşleri sorulduğunda **E.1** Eserlerde mutlaka bestecisi ve güfte yazarı, formu, makamı ve usulü hakkında bilgi verilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Halk müziği eseri ise mutlaka yöresi, kaynak kişisi ve türü hakkında bilgi verilmelidir derken **E.2** ise bütün kitaplarda mutlaka olması gerektiğini parçalara ulaşmanın eskiden zor olduğunu şimdi ise kolay ulaşılabilirliğini ve bu bilgiler olursa öğrencilerin araştırmaya yönleneceğini vurgulamıştır. **S.E.1** ise piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin bestecisi, söz yazarı, yöresi ve dönemi gibi bilgilerin kitaplarda yer almamasının müziğin tarihi ve kültürel bağlamını anlamak ve takdir etmek açısından büyük bir eksiklik olduğunu belirtiyor. Bu tür bilgilerin, eserin kökenini, yaratıcısını ve dönemin özelliklerini anlamak için gerekli olduğunu vurguluyor. Piyanonun eşlikli Türk müziği eserlerinin bestecileri, söz yazarları, yöreleri ve dönemleri, müziğin kökenini ve tarihsel gelişimini anlamada büyük öneme sahip olduğunu ifade ediyor. Bu bilgiler olmadan, eserin hangi dönemde ve hangi kültürel çevrede doğduğunu anlamının zor olduğunu çünkü kültür etkileşimle ortaya çıkan bir olgu olduğunu ifade ediyor. Müziğin tarihsel ve kültürel bağlamı, eserin daha derinlemesine değerlendirilmesine olanak tanıyor. Bestecilerin ve söz yazarlarının kimlikleri, müziğin yaratıcılarını anlamak ve değerlendirmek açısından önemli. Bu bilgiler, müziği yazan ve besteleyen kişilerin yaşamlarını, eserleri üzerindeki etkilerini ve müziğe olan katkılarını anlamamıza yardımcı oluyor. Türk müziği, farklı bölgelerin ve yörelerin müzikal özelliklerini yansıtan zengin bir mirasa sahip. Eserlerin hangi yöreden geldiği veya hangi yörelerde daha çok dinlendiği, müziğin çeşitliliğini ve yöresel özelliklerini anlamamızı sağlıyor. Her dönemde ve her bestecide farklı estetik anlayışları ve ifade tarzları görülebiliyor. Eserin hangi dönemde bestelendiği ve bestecinin hangi estetik değerleri yansıttığı, eserin anlamını ve müzikal karakterini daha iyi anlamamızı sağlıyor. Eserlerde yer alan bilgiler, eserin müzikal analiz ve incelemesinin daha kapsamlı bir şekilde yapılmasına olanak tanıyor. Eserin yapısal özellikleri, melodik ve armonik özellikleri, dönemin müzikal beğenileri gibi konuları

değerlendirmek için de bu bilgilere ihtiyaç var. Özellikle müzik öğrencileri için, eserlerin bestecileri ve dönemleri hakkında bilgi sahibi olmak, müziği daha anlamlı bir şekilde çalışmalarına ve icra etmelerine yardımcı olabiliyor. **S.E.2** ise Her eserin telif hakları çok önemli olduğu ve eserin büyük küçük olması fark etmeksizin söz ve müziğin kime ait olduğunun belirtilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Geleneksel Türk müziğinde ise derlemeci / notaya alan, yöresi gibi bilgilerin de yer alması gerektiğini belirtmiştir.

- Katılımcılara Türk müziği eserlerinin Türk ve batı müziği çalgılarıyla eşliklendirilmesi ve ses eğitiminde kullanılması hakkında görüşleri sorulduğunda **E.1** eşliklendirilmesi gerektiğini, **E.2** Türk ve batı müziği çalgılarıyla eşliklendirilmesi müzikal çeşitliliği artırmak için önemli olduğunu ifade ederken **S.E.1** ise geleneksel Türk müziği ve Batı müziği arasındaki farkları ve bu iki müziğin birleştirilmesinin önemini ifade etmiştir. Geleneksel Türk müziği, çeşitli makamlar ve özgün usul sistemleriyle tanınırken, batı müziği farklı bir notasyon ve armonik yapı ile öne çıkmaktadır. Türk müziği eserlerinin hem Türk hem de Batı müziği çalgılarıyla eşliklendirilmesinin, müzikal çeşitliliği artırmak ve farklı enstrümanların renklerini eserlere yansıtmak açısından önemli olduğunu belirtmiştir. Türk müziği çalgıları olan kemane, bağlama ve tanbur gibi enstrümanların, geleneksel makamların renklerini yansıtarak eserlere özgünlük kattığını ifade etmiştir. Aynı zamanda Batı müziği çalgılarının eserlere farklı bir doku ve armoni katabildiğini vurgulamıştır. Bu sentezin, geleneksel ve modern müziğin birleşimini temsil ettiğini ve Türk müziği eserlerine evrensel bir çekicilik kazandırabileceğini öne sürmüştür. Yazar, özellikle Türk müziği makamları ile Batı müziği armonisinin birleştiğinde, eserlerdeki melodik ve ritmik zenginliklerin daha vurgulu hale geldiğini ifade etmiştir. Bu durumun, hem icracılar hem de dinleyiciler için yeni bir müzikal perspektifin keşfi anlamına gelebileceğini belirtmiştir. İracıların eserlere kendi yorumlarını ekleyerek, dinleyicilerin de farklı kültürlerin müziğini birlikte deneyimlemiş olacağını ifade etmiştir. Katılımcı, Türk müziği eserlerinin ses eğitiminde kullanılmasının, vokal performansı geliştirmek ve öğrencilere çeşitli müzikal deneyimler sunmak açısından önemli olduğunu vurgulamıştır. Geleneksel Türk müziği makamlarının, farklı ses aralıkları ve mikrotonal yapısıyla vokal becerilerini zenginleştirebileceğini ifade etmiştir. Aynı zamanda Batı müziği eserlerinin, vokallere farklı tonlar ve armonilerle çalışma fırsatı sunduğunu

belirtmiştir. Bu şekilde, öğrencilerin hem teknik becerilerini geliştirirken hem de müziğin çeşitli yönlerini keşfedeceklerini ifade etmiştir. Son olarak, katılımcı, Türk ve batı müziği çalgılarının bir araya gelmesinin, farklı kültürlerin müzik mirasının birbirine yaklaştığı bir platform oluşturduğunu ifade etmiştir. Bu durumun, kültürel iletişimi artırarak farklı müzik geleneklerini daha geniş bir kitleye taşıma olanağı sunduğunu belirtmiştir. Aynı zamanda Türk müziği eserlerinin Batı müziği çalgılarıyla icra edilmesinin veya tam tersi, bu iki müzikal geleneğin birbirinden etkilenmesine olanak sağladığını ifade etmiştir. Sonuç olarak, yazar, Türk müziği eserlerinin hem Türk hem de Batı müziği çalgılarıyla eşiklendirilmesinin ve ses eğitiminde kullanılmasının, müzikal çeşitliliği artırmanın yanı sıra kültürel iletişimi ve müzikal mirasın korunmasını desteklediğini vurgulamıştır. Bu durumun, müzik eğitimine yeni kapılar açarken, farklı kültürel ve müzikal zenginlikleri bir araya getirerek dinleyicilere ve müzisyenlere farklı deneyimler sunduğunu ifade etmiştir. **S.E.2** ise Türk ve Batı müziği çalgılarının birleştirilmesinin ve bu şekilde icra edilmesinin müziğe bir zenginlik kattığını ifade etmiştir. Orijinal hallerinin elbette korunması gerektiğini belirtmiş, ancak düzenlenmiş ve çokseslendirilmiş hallerinin de bir gereklilik olduğunu vurgulamıştır. Katılımcı, bu sentezin müziğin evrenselliğini ve çeşitliliğini artırdığını dile getirmiştir.

- Katılımcılara Piyano eşikli Türk müziği eserlerinin bireysel ses eğitimdeki işlevi hakkında görüşleri sorulduğunda **E.1** Eğitimsel olarak faydası olduğunu düşünmediğini, **E.2** faydasının olduğunu, **S.E.1** piyano eşikli Türk müziği eserlerinin vokal çalışmalar sırasında vokalist ile enstrüman arasındaki etkileşimi sağladığını ifade etmiştir. Piyano eşikli bu eserlerin, öğrencinin doğru tonları yakalamasına, melodiyi doğru ifade etmesine ve müzikal iletişimi geliştirmesine yardımcı olduğunu belirtmiştir. Katılımcı, bu tür eserlerin vokal performans sırasında müzikal uyumu kolaylaştırarak müzikal anlatımın daha etkili bir şekilde iletilmesine yardımcı olduğunu vurgulamıştır. Türk müziği eserlerinin zengin makam yapısı ve mikrotonal özelliklere sahip olduğunu belirten Katılımcı, piyano eşikli eserlerin şancılara farklı makamları deneyimleme ve mikrotonal tonları doğru yakalama fırsatı sunduğunu ifade etmiştir. Bu durumun, şancıların makam ve mikrotonalite anlayışını geliştirerek daha doğru ve duygusal bir ses üretimine olanak sağladığını belirtmiştir. Piyano eşikli eserlerin şancıların teknik becerilerini geliştirmelerine de yardımcı olduğunu ifade

etmiştir. Zorlu pasajları ve süslemeleri çalışırken, şancıların hem nefes kontrolünü hem de sesin doğru yerlere yönlendirilmesini öğrendiğini belirtmiştir. Bu tür eserlerin, sesin daha geniş bir aralıkta kullanılmasını sağlayarak vokalistlerin ses kapasitesini artırdığını ifade etmiştir. Ayrıca, piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin duygusal ifadenin ve performans gücünün artırılmasına yardımcı olduğunu belirten Katılımcı, vokalistlerin piyano eşliğindeki eserlerde sözleri ve melodiyi bir araya getirerek eserin anlamını ve duygusal derinliğini daha etkili bir şekilde iletebildiklerini ifade etmiştir. Bu durumun, şancının dinleyiciye daha etkileyici ve dokunaklı bir performans sunma yetisini artırdığını belirtmiştir. Son olarak, Türk müziği eserlerinin bireysel ses eğitimi sürecinde şancılara büyük faydalar sağladığını ifade eden Katılımcı 2, müzikal uyumun oluşturulması, makam ve mikrotonalite anlayışının geliştirilmesi, teknik becerilerin güçlendirilmesi, duygusal ifadenin artırılması ve müzikal çeşitliliğin sağlanması gibi faktörlerin, piyano eşlikli eserlerin bireysel ses eğitimindeki işlevselliğini artırdığını belirtmiştir. Bu eserlerin, şancıların daha sağlam temeller üzerine inşa edilmiş ve ifade dolu performanslar sergilemelerine yardımcı olduğunu ifade etmiştir. **S.E.2** ise Türk Müziği'nin ses eğitimi açısından zorluklar içerdiğini, bu müzik türünde nefes ve ses eğitimi oldukça zorlayıcı olduğunu ve bu nedenle, müzik ve ses eğitimine daha basit olanlarla başlanması gerektiğini savunmuştur. Bu tür müziklerin ve çoksesli okul müziklerinin ardından Türk Müziği'nin gelmesi gerektiğini ifade etmiştir.

- Katılımcılara, piyano eşlikli Türk müziği eserleri sizce temel, bireysel ses ve şan eğitimine hangi düzeyde (temel- orta-ileri) katkı sağladığı sorusu sorulduğunda katılımcılardan **E.1**, temel **E.2**, İncelenen 2 kitap üzerinden Tuğcular (2011)'ın temel, orta, orta-ileri, Mirzayeva (2012)'nın kitabı orta, orta-ileri düzeydedir yanıtını vermiştir. **S.E.1** ise piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin özellikle temel düzeydeki öğrencilere seslerini doğru bir şekilde bulma ve temel müzikal yeteneklerini geliştirme konusunda önemli bir rol oynadığını belirtiyor. Bu eserlerin, öğrencilere temel makamları ve melodileri deneyimleme fırsatı sunduğunu ve müzikal işitme yeteneklerini geliştirdiğini ifade ediyor. Ayrıca, ritim ve tonalite gibi temel kavramları anlamalarına katkı sağladığını belirtiyor. Piyano eşlikli eserlerle öğrencilerin seslerini doğru yerlere yerleştirme, nefes kontrolü ve temel şan teknikleri konusunda deneyim kazandığını söylüyor. Bu eserlerin, bireysel ses eğitimi aşamasında daha fazla ve

derinlemesine çalışma fırsatı sunduğunu ifade ediyor. **S.E.1**, bu aşamada öğrencilerin daha zor makam yapılarını anlama ve duygusal ifadeyi daha etkili bir şekilde iletmeyi öğrendiklerini belirtiyor. Piyano eşlikli eserlerin öğrencilere daha fazla teknik beceri geliştirme ve seslerini daha fazla renklendirme imkanı tanıdığını belirtiyor. Ayrıca, şan öğrencilerinin bu eserlerle daha fazla ifade ve yorumlama yeteneği kazandığını söylüyor. İleri düzeydeki öğrenciler için ise piyano eşlikli eserlerin daha zor makamlar, tonaliteler ve melodi yapılarıyla çalışma olanağı sunduğunu belirtiyor. Bu aşamada öğrencilerin, mikrotonal yapının inceliklerini keşfederek müziğin duygusal derinliklerine daha fazla inme imkanı bulduklarını ifade ediyor. İleri düzeydeki öğrencilerin, bu eserlerle daha sofistike interpretasyonlar yapabileceklerini ve teknik becerilerini daha da geliştirebileceklerini belirtiyor. **S.E.2** ise bu eserler eğitimimize kuşkusuz katkı sağlıyor. Piyano eşlikli Türk Müziği eserlerini düşünüldüğünde, bu eserlerin zorluk derecesine göre bir kategorizasyonu yapılmıyor. Yani bestecilerden bu istenmiyor. Besteciler, yalnızca sanatsal kaygılarına göre güzel bir eser vermek için eser yazıyor. Aslında bestecilere ve düzenlemecilere eğitimde kullanılmak üzere, dediğiniz gibi, temel orta ve ileri düzeyde olmak üzere eser siparişi verilmelidir yorumunda bulunmuştur.

- **E.1**, Özellikle piyano eşlikli Türk müziği, halk müziği eserlerinde değil ama anlamda kullandığım bedensel farkındalık egzersizleri var. **E.2**, Öğrenci dersten önce mutlaka ses egzersizlerini yapıp hazır gelmelidir. Azerbaycan'da şancılar yardımcı çalgı piyano dersini mutlaka alıyorlar. Yardımcı çalgı dersinde bir eser şan hocasının seçtiği eşliğe çalışıyordu. Şan öğrencisi için eşlik dersi mutlaka olmalı. Eğer öğrenci iyi piyano çalıyorsa ses egzersizlerini yapabilir. Temel müzik ve armoni bilgisi de iyi olmalı. Güzel sanatlar lisesinde de temel bilgiler verilmeli. **S.E.1**, bu konuyu bir şan hocası perspektifinden yanıtlamak durumundayım. Bu konuda nefes, ses ve vücut egzersizleri yapılması gerektiğini öğrencilerimden deneyimlemekteyim. Nefes egzersizlerini derin nefes alma egzersizleri ve sürekli nefes egzersizleri olarak belirtebilirim. Ses egzersizlerini solunumlu ses ve arpej-akor sesleri; vücut egzersizlerini ise bazen omuz ve boyun rahatlatma, postür ve hafif esneme egzersizleri olarak yaptırmaktayım. **S.E.2**, Ses ve nefes aslında evrensel bir anlayışla çalışılmalıdır. Türk müziği nefesi ve batı müziği nefesi farklı olamaz. Ancak ses kullanımında hançere farklı kalıyor. Onun için müzik türünün örneklerinden bolca dinlemeli ve

öncelikle taklit edilmelidir. Sonrasında teknikler konusunda uzmanlaştıkça kişi kendi tarzını oluşturuyor. Bence bir şancı için beden farkındalığını arttırıcı teknikler, yöntemler araştırılmalı. Yoga, nefes ve ses, hatta spikerlerin/tyatrocuların yaptığı konuşma egzersizleri bile yapılmalıdır yorumunda bulunmuştur.

4. SONUÇLAR, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

4.1. Sonuçlar

4.1.1. Birinci ve İkinci Alt Probleme Dayalı Sonuçlar

Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin ritmik ve melodik yapısına çalışırken karşılaşılan sorunlar nelerdir?

- Piyano eşlikli Türk müziği eserlerine çalışırken ritmik ve melodik problemler yaşandığı tespit edilmiştir. Özellikle lisans birinci sınıf öğrencilerinin bu problemleri yoğun olarak yaşadığı belirtilmiştir.
- Türk müziği, karmaşık usul ve ritmik yapılara sahiptir; özellikle piyano eşliğinde çalışırken vuruş düzeni ve ritmik geçişler önemlidir.
- Mikrotonal süslemelerin doğru tonlarını yakalamak zordur ve sabır ile sürekli çalışma gerektirir.
- Yeni başlayanların $7/8$, $11/8$ gibi farklı ritimlerde uyum sorunu yaşayabileceği belirtilmiştir.

4.1.2. Üçüncü Alt Probleme Dayalı Sonuçlar

Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin melodik yapısına çalışırken karşılaşılan sorunlar nelerdir?

- Türk müziği eserlerinin piyano eşliğine tamamen uygun olmadığı, ritmik açıdan ifade edilebilirken melodik ve armonik açıdan özgün öğelerin tam aktarılamadığı belirtilmiştir.
- Türk müziği eğitiminde usta-çırak ilişkisinin önemi vurgulanmıştır.

- Piyano eşliği ile eserin özgün hissiyatından uzaklaşılabilir ve bazı eserlerde farklı bir karakter gözlemlenebilir.
- Bazı eserlerin piyano eşlikle yansıtılamayacak özgün enstrüman karakterine sahip olduğu belirtilmiştir.

4.1.3. Dördüncü Alt Probleme Dayalı Sonuçlar

Piyano eşlikli Türk müziği eserleri eşlikli çalışılırken karşılaşılan sorunlar nelerdir?

- Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin konservatuarlarda hibrit bir yaratıcı süreç başlattığı ifade edilmiştir.
- Koma seslerinin piyanoda verilememesi nedeniyle eserlerde 4'lü veya 5'li armoni kullanımı yaygındır.
- Şan partisi ve piyano eşlik akorları arasındaki uyumun önemi vurgulanmıştır.
- Türk müziği eserlerinin düzenlenmesi ve çokseslendirilmesi zorlayıcı olabilir ve müziğin özgün hissiyatından uzaklaşabilir.
- Eserlerin oluşturulma aşamasında çeşitli uzmanlık alanlarının birlikte değerlendirilmesi gerektiği önerilmiştir.

4.1.4. Beşinci Alt Probleme Dayalı Sonuçlar

Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin yapısal özellikleri nelerdir?

- Türk müziği eserlerinin bestecisi, söz yazarı, yöresi ve dönemi hakkında mutlaka bilgi verilmesinin önemli olduğu vurgulanmıştır. Bu bilgilerin müziğin tarihi ve kültürel bağlamını anlamak ve takdir etmek açısından büyük bir eksiklik olduğu belirtilmiştir.
- Eserlerin bestecileri ve dönemleri hakkında bilgi sahibi olmanın müziği daha anlamlı bir şekilde çalışmaya ve icra etmeye yardımcı olduğu ifade edilmiştir.
- Eserlerin telif haklarına ve geleneksel bilgilerin korunmasına önem verilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

4.1.5. Altıncı Alt Probleme Dayalı Sonuçlar

Piyano eşlikli Türk müziği eserlerini Türk ve batı müziği çalgılarıyla eşliklendirilirken karşılaşılan sorunlar nelerdir?

- Türk müziği eserlerinin Türk ve Batı müziği çalgılarıyla eşliklendirilmesinin müzikal çeşitliliği artırdığı belirtilmiştir.
- Geleneksel Türk müziği çalgılarının eserlerde özgünlük kattığı ve Batı müziği çalgılarının farklı bir doku ve armoni eklediği ifade edilmiştir.
- Bu sentezin müzikal zenginlikler sunduğu ve farklı kültürlerin müziğini birlikte deneyimleme imkânı sağladığı vurgulanmıştır.
- Türk müziği eserlerinin ses eğitiminde kullanılmasının vokal performansı geliştirdiği belirtilmiştir.

4.1.6. Yedinci Alt Probleme Dayalı Sonuçlar

Piyano eşlikli Türk müziği eserlerine düzeyde kullanılmaktadır?

- Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin bireysel ses eğitiminde katkı sağladığı belirtilmiştir.
- Bu eserlerin vokal performans sırasında müzikal uyumu kolaylaştırdığı ve teknik becerilerin gelişmesine yardımcı olduğu ifade edilmiştir.
- Katılımcıların büyük çoğunluğu, piyano eşlikli eserlerin temel, orta ve ileri düzeyde ses eğitimi için uygun olduğunu belirtmiştir.
- Türk müziği eserlerinin nefes, ses ve vücut egzersizleriyle desteklenmesi gerektiği vurgulanmıştır.

4.2. Tartışma

Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin incelendiği bu çalışma, müzik eğitimi ve performans alanında önemli katkılar sunmaktadır. Çalışmada, uzman görüşlerine başvurularak seçilen iki kitabın incelenmesi, literatürdeki boşlukları doldurmayı ve Türk müziği eserlerinin daha geniş bir perspektiften değerlendirilmesini amaçlamaktadır. Baş (2017) tarafından yapılan çalışmada, eserler sadece teknik boyutta (müzikal ve form analizi) ele alınırken, bu çalışmada uzman görüşlerine de yer verilerek daha kapsamlı bir değerlendirme yapılmıştır.

Uzman görüşlerine başvurularak yapılan incelemeler, çalışmanın bilimsel ve pratik değerini artırmaktadır. Müzik eğitimcileri, performans sanatçıları ve akademisyenlerden oluşan uzmanlar, eserlerin teknik ve estetik açıdan değerlendirilmesine katkıda bulunmuşlardır. Bu yaklaşım, eserlerin sadece teknik analizle sınırlı kalmayıp, aynı zamanda pedagojik ve performans açısından da değerlendirilmesine olanak sağlamıştır. Uzman görüşlerinin çalışmaya dahil edilmesi, piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin eğitsel değerini ve uygulamadaki etkisini daha net ortaya koymaktadır.

Baş (2017) çalışmasında Mirzayeva (2012) kitabındaki parçalara yer verilmemiştir. Bu çalışma, Mirzayeva'nın eserlerini de inceleyerek literatürdeki bu eksikliği gidermeyi amaçlamıştır. "Şan, Keman, Viyola ve Viyolonsel için Piyano Eşlikli Eserler" (Mirzayeva, 2012) ve "Şan için Piyano Eşlikli Türküler" Tuğcular (2011) kitapları, piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin pedagojik ve performans açısından değerlendirilmesi açısından değerli kaynaklar sunmaktadır. Mirzayeva'nın eserlerinin bu çalışmaya dahil edilmesi, Türk müziği literatüründe daha geniş bir yelpazede eserlerin incelenmesine katkıda bulunmuştur.

Aktaş (1987) tarafından yapılan çalışmada ise piyano eşlikli şan yapıtı veren bestecileri, bu bestecilerin eserlerinin yapısal özelliklerini ve eserlerin formlarının incelenmesini ele alırken bu çalışmada Türk sanat ve halk müziği eserlerinden piyano eşliğine uyarlanmış şan parçaları incelenmiş ve uzman görüşlerine sunulmuştur.

Çalışmada incelenen eserlerin seçimi, rastgele örneklem yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. "Şan, Keman, Viyola ve Viyolonsel için Piyano Eşlikli Eserler" kitabının seçimi, Türk müziği eserlerinin geniş bir enstrümantal yelpazede değerlendirilebilmesine olanak

tanımaktadır. Diğer yandan, "Şan için Piyano Eşlikli Türküler" kitabı, dijital eşliklendirmelerinin (mp3) olması, vokal ve eşlik uyumuna göre ve makam usul bilgisine yer verilmesi gibi özellikleri nedeniyle seçilmiştir. Bu kitap, dijital eşliklendirmeler sayesinde daha geniş bir kullanıcı kitlesine hitap etmekte ve eğitsel açıdan pratik bir kullanım sunmaktadır.

İncelenen eserlerin pedagojik değeri, müzik eğitimi açısından büyük önem taşımaktadır. "Şan, Keman, Viyola ve Viyolonsel için Piyano Eşlikli Eserler" ve "Şan için Piyano Eşlikli Türküler" kitapları, öğrencilere teknik ve müzikal beceriler kazandırmanın yanı sıra, Türk müziğinin zengin makam ve usul bilgisi ile tanışmalarına olanak tanımaktadır. Eserlerin piyano eşlikli düzenlemeleri, öğrencilere çok sesli müzik anlayışını kazandırırken, aynı zamanda performans sırasında piyanistin rolünü ve eşlik becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmaktadır.

Eserlerin performans ve uygulama açısından değerlendirilmesi, piyanist ve solistlerin bu eserleri icra ederken karşılaşılabilecekleri teknik ve müzikal zorlukları aşmalarına yönelik önemli bilgiler sunmaktadır. Uzman görüşlerine dayalı olarak yapılan değerlendirmeler, eserlerin performans sırasında nasıl daha etkili icra edilebileceğine dair pratik öneriler sunmaktadır. Bu bağlamda, piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin performans kalitesini artırmak için önerilen teknik ve müzikal stratejiler, eğitim sürecinde de uygulanabilir.

Eserlerin daha rahat icra edilmesi için yazılan eserlerin ses gruplarına göre düzenlenmesi gerekmektedir.

Sabar (2008)'ın ve Davran (1997)'in kitaplarının aksine Baltacıoğlu (2017)'nin Şan için temel bilgiler ve ses egzersizleri adlı kitabında egzersizler sadece numara verilerek sıralanmıştır ancak egzersizleri yaparken nelere dikkat edileceği ile ilgili bir açıklama (rezonans, artikülasyon, ajilite egzersizi vb.) bulunmamaktadır.

4.3. Öneriler

- **Uzman görüşlerine göre:**
 - Bestecisi, söz yazarı, yöresi ve dönem bilgilerine yeterince yer verilmelidir.
 - Ses eğitimi öğrencilerinin ses egzersizlerini yapabilmeleri için piyano çalma becerilerini geliştirmeleri gerekmektedir.

- Farklı müzik türlerini müzik alanındaki ustalardan dinleyerek usta çırak ilişkisinin önemini fark etmeleri beklenmektedir.
- Bu çalışmada örnek olarak incelenen piyano eşlikli Türk müziği eserlerine dayanarak yeni eserlerin orijinaline sadık kalınarak (ölçü, usul, ton-makam bilgileri) yapılması önemlidir. Dolayısıyla piyano eseri gibi yazılmaması, ana melodinin değiştirilmemesi, mutlaka usul- ton- makam- besteci ve söz yazarı bilgilerinin olması gerekmektedir.
- Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinde usul- ton- makam- besteci ve söz yazarı vb. bilgilerinin olması öğrencileri araştırmaya yönlendirebilir.
- Müzik bölümlerinde okuyan öğrencilerin temel müzik ve armoni bilgisi yeterli düzeyde olmalıdır.
- Şan eğitimi alan öğrencilerin özellikle yardımcı çalgı piyano ve piyanoda eşlik derslerini ayrı bir ders olarak alması gerekmektedir.
- Piyano eşlikli Türk müziği eserlerine çalışırken/çalıştırırken bedensel farkındalık için temelde derin nefes alma egzersizleri ve sürekli nefes egzersizleri kullanılabilir.
- Ses egzersizleri, solunumlu ses ve arpej-akor sesleri ile yapılabilir. Vücut egzersizleri ise bazen omuz ve boyun rahatlatma bazen de postür ve hafif esneme egzersizleri ile yapılabilir.
- Türk müziği bestelerinin hecelerine göre (aruz veznine göre) beste yapılmalıdır. Eğer böyle olursa nefes yerlerinde problem olmaz. Örneğin İstiklal Marşında bu sorun olsa bestelenmiş şekliyle söylüyoruz.
- Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin orijinale yakın düzenlemelerinde, teknik mükemmeliyet ve doğru ifade dengesi sağlanmalıdır. Eserlerin TRT repertuarına uygunluğu ve orijinale yakınlığı konusunda çeşitlilik görülebilir. Bu çeşitlilik, zengin bir müzikal mirasın korunmasına katkı sağlayabilir.
- Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin düzenlemelerinde, dinleyici tercihlerinin dikkate alınması önemlidir. Dinleyiciler, geleneksel eserleri modern yorumlarla da keşfetmek isteyebilirler.
- Piyano eşlikli Türk Müziği eserlerinin transpozeleri veya farklı tonları kesinlikle bulunmalıdır. Türk müziği eserlerinde transpoze yapılsa bile geleneksel anlayışta

olduğu gibi transpozelerin bir ses, dört ses, beş ses veya orijinal karar sesine göre nasıl göçürüldüğü anlatılmalıdır.

- Türk müziği eserlerinin hem Türk hem de Batı müziği çalgılarıyla eşiklendirilmesi ve ses eğitiminde kullanılması, müzikal çeşitliliği artırmanın yanı sıra kültürel iletişimi ve müzikal mirasın korunmasını desteklemektedir. Bu durum müzik eğitimine yeni kapılar açarken, farklı kültürel ve müzikal zenginlikleri bir araya getirerek dinleyicilere ve müzisyenlere farklı deneyimler sunabilecektir.
- Türk ve batı müziği çalgılarının birleştirilmesi, bu şekilde icra edilmesi müziğe zenginlik katacaktır. Bunun yanında eserlerin düzenlenmiş ve çokseslendirilmiş versiyonları gereklidir.
- Türk müziği eserleri, bireysel ses eğitimi sürecinde şancılara büyük faydalar sağlayabilir. Müzikal uyumun oluşturulması, makam ve mikrotonalite anlayışının geliştirilmesi, teknik becerilerin güçlendirilmesi, duygusal ifadenin artırılması ve müzikal çeşitliliğin sağlanması gibi faktörler, piyano eşikli eserlerin bireysel ses eğitimindeki işlevselliğini arttırabilir.
- Türk dilinin fonetik özelliklerinin (artikülasyon, ton, vurgusu ile sesin uzunluğu ve titreşimi) yapısına göre bir söyleyiş biçiminin oluşturulması için Türk müziği eserlerinin bilinip yaygınlaşması gerekmektedir.

KAYNAKLAR

- Aktaş, M. (1987). *Türk bestecilerinin piyano eşlikli şan yapıtları*. [Yayınlanmamış Yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Aladağ, Ç. (2017). Ses Eğitiminde Register Kavramı ve Ses Türleri. *Uluslararası Müzik ve Sahne Sanatları Dergisi*, 1(1), 27-39.
- Baltacıoğlu, A.G. (2013). *Şan için temel bilgiler ve ses egzersizleri*. Ankara: Müzik Eğitimi Yayınları.
- Baş, E. (2017). *Ses eğitimi için yazılmış piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin incelenmesi*. Doktora Tezi, Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adıyaman.
- Cevanşir, B. & Gürel, G. (1982). *Foniatri sesin oluşumu, bozuklukları ve korunmasında temel ilkeler*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi, Sanal Matbaacılık.
- Çuhadar, C.H. (2016). Müzik ve müzik eğitimi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25(1), 217-230.
- Dağlı, H. U., Dağlı, K. K. & Kiremitçi, M., (2019). *Türk müziği tarihi ders kitabı*. Ankara: MEB Yayınları.
- Davran, Y. (1997). *Şarkı söyleme sanatının öyküsü*. Ankara: Önder Matbaacılık.
- Doğanyigit, S. & Yiğit, N. (2010). Profesyonel ses eğitimi alan bireylerin ses özelliklerinin incelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(4), 75-93.
- Egüz, S. (1978). *Piyano Eşlikli Piyano Eşlikli Halk Türküleri I-II*. Ankara: Doğu Matbaacılık.
- Egüz, S. (2014). *Piyano eşlikli okul şarkıları I*. Ankara: Başkent Müzik Evi.
- Gerçeker, M., Yorulmaz, İ. & Ural, A. (2000). Ses ve konuşma. *KBB ve Baş Boyun Cerrahisi Dergisi*, 8(1), 71-78.
- Gökalp, E. (2000). *Ses Eğitiminde (Şan) Ses Türlerinin Belirlenmesi ve Bu Türlerin Karakterlerine Uygun Repertuar Seçiminde, Yaklaşımların İlkeler Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Guliyev, T. (1996). *Halk Mahnıları*. Bakü: Önder Neşriyat.
- Jander, O. (1980). *Britone the new grove dictionary of music and musicians*. No: 2. Editör: Stanley Sadie. Macmillan Publishers Limited. London. s.160.
- Jander, O. (1980). *Mezzo-soprano the new grove dictionary of music and musicians*. No: 12. Editör: Stanley Sadie. Macmillan Publishers Limited. London. s.259.
- Jander, O. (1980). *Soprano the new grove dictionary of music and musicians*. No: 17. Editör: Stanley Sadie. Macmillan Publishers Limited. London. s. 531.
- Kar, T. (2020). *Ses Eğitiminde Bedensel Farkındalık ve Devinimsel Ses Egzersizlerinin Kullanımı: Eylem Araştırması*. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı, İstanbul.
- Kayabınar, B. (2006). *Operanın tarihsel gelişimi içinde bel canto sanatının teknik ve müzikal yönleriyle incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi,, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Koç M., Kuzmin, V. (2014). *Şan için Piyano Eşlikli 12 Türkü*. Ankara: Müzik Eğitimi Yayınları No.50, Ses Eğitimi Serisi No: 09.
- Koç, M. & Kuzmin, V. (2016). *Şan için piyano eşlikli 9 türkü*. Ankara: Müzik Eğitimi Yayınları.
- Koç, M. &Kuzmin, V. (2017). *Şan için piyano eşlikli Azeri türküler*. Ankara: Ses Eğitimi ve Şarkı Kitapları Serisi.
- Kurt, F. (2004). *Bedensel ve zihinsel gelişme tekniklerinin ses eğitiminde kullanılabilirliği*, Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.
- Kurtuldu, M. K. (2016). Piyano ile eşliğin önemi ve gerekliliğine yönelik ölçeğin geliştirilmesi. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(35), 323-344.
- Mirzayeva, N. (2012) *Şan keman viyola ve viyolonsel için piyano eşlikli eserler*. Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları.
- Ömür, M. (2004). *Sesin peşinde*. İstanbul: Pan Yayıncılık.

Özdemir, M. (1991) *Piyano eşlikli türkü düzenlemeleri*. Ankara: Müzik Eğitimi Yayınları.

Sabar, G. (2008). *Sesimiz eğitimi ve korunması* (1. Baskı). İstanbul: Pan Yayıncılık.

Töreyin, A. M. (2015). *Ses eğitimi* (2. Baskı). Ankara: Sözkese Matbaacılık.

Tuğcular, E. (1996). *Şan için piyano eşlikli türküler*. Ankara: Müzik Eğitimi Yayınları.

Tuğcular, E. (2011). *Şan için Piyano Eşlikli Türküler*. Ankara: Müzik Eğitimi Yayınları, Yayın No: 27, Ses Eğitimi Serisi No: 02, (2. Basım).

Uçan, A. (1994). *Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Zeren, A. (1978). *Müzikte ses sistemleri*. Ankara: Genel Diziler Ofset Fotomat Basımevi.

İnternet Kaynakları

https://archive.schillerinstitute.com/music/rev_chart.html 13 Haziran 2024 tarihinde alıntılanmıştır.

EKLER

Ek 1: Görüşme Soruları

GÖRÜŞME SORULARI

- 1) Piyano eşlikli Türk müziği eserlerini içeren kitaplarda eserlerin teknik özellikleri (ölçü, usul, ton-makam bilgileri) hakkında nasıl bir içerik olmasını beklersiniz?
- 2) Yukarıdaki örnek eserlerde dinlediğiniz piyano eşlikleri (solo parti ve piyano eşliği uyumu) hakkında görüşleriniz nelerdir?
- 3) Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin piyano eşliğine uygunluğu (armonik, ritmik ve melodik açıdan) hakkındaki görüşleriniz nelerdir? Yukarıdaki örnek eserlere göre cevap verebilir misiniz?
- 4) Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin bestecisi, söz yazarı, yöresi ve dönemine kitaplarda yer verilmemesi hakkında görüşleriniz nelerdir?
- 5) Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin ritmik ve melodik yapısına çalışırken karşılaştığınız bir sorun var mıdır? Varsa nelerdir?
- 6) Piyano eşlikli Türk müziği eserlerine çalışırken/çalıştırırken bedensel farkındalık için kullandığınız (nefes, ses ve vücut egzersizleri) temel bir egzersiz var mıdır?
- 7) Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin makamsal yapısına temel, bireysel ve şan eğitimine çalışırken/çalıştırırken karşılaştığınız sorunlar nelerdir?
- 8) Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin TRT repertuarına uygunluğu ve orijinale yakınlığı hakkında görüşleriniz nelerdir?
- 9) Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin transpozeleri/farklı tonlarının bulunması hakkında görüşleriniz nelerdir?
- 10) Türk müziği eserlerinin Türk ve batı müziği çalgılarıyla eşliklendirilmesi ve ses eğitiminde kullanılması hakkında görüşleriniz nelerdir?
- 11) Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin bireysel ses eğitimdeki işlevi hakkında görüşleriniz nelerdir?

12) Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin düzenlemelerinin sayısı sizce yeterli midir?

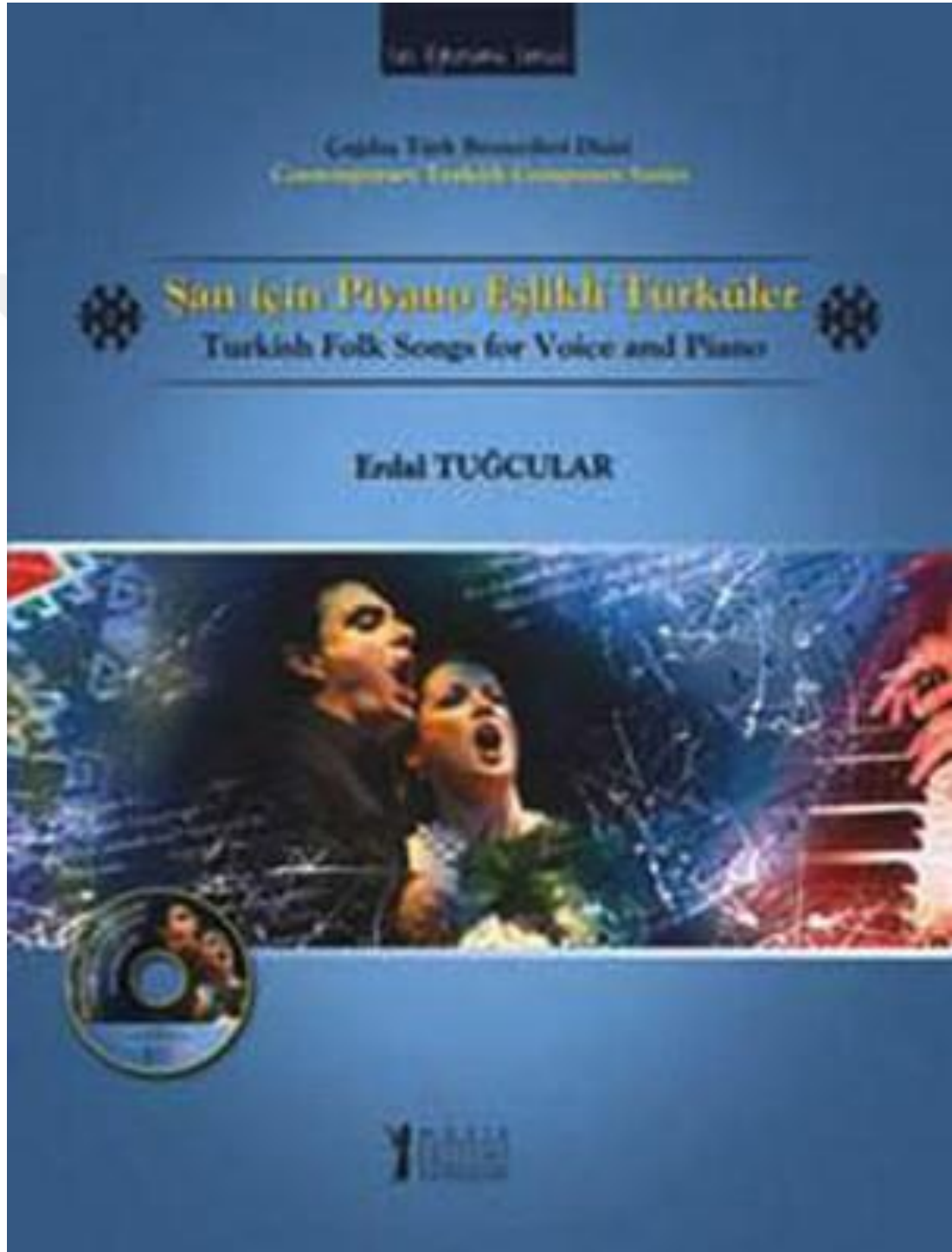
13) Piyano eşlikli Türk müziği eserleri sizce temel, bireysel ses ve şan eğitimine hangi düzeyde (temel- orta-ileri) katkı sağlıyor?

14) Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin sahne performansında kullanılabilirliği hakkındaki görüşleriniz nelerdir?

Ek 2: Şan İçin Piyano Eşlikli Türküler Kitabından Seçilen Örnek Eserler

ŞAN İÇİN PİYANO EŞLİKLİ TÜRKÜLER KİTABINDAN SEÇİLEN ÖRNEK ESERLER

Karahisar Kalesi

Afyonkarahisar Türküsü

Erdal TUĞCULAR

Adagio (♩ = 60)

5

9

13

f Ka - ra hi - sar ka - le - si yı - kı - lir ge - lir lir
Ben bir ko - yun o - la - yım sen de bir - ku - zu zu

1. 2.

18 *mf* Ka - kü-lü boy - nu - na dö - kü - lür ge - lir dö - kü - lür ge -
 Me - le - ye me - le - ye ge - ti - rem ya - zı ge - ti - rem ya -

22 *f* Yay - la - dan gel al - lı - ge - lin yay - la - dan
 - lir - zi

26 Kes - me ü - mi - di - ni ka - dir mev - la - dan ka - dir mev - la - dan

31 *f* Ver e - li - ni kar - lı dağ - lar a - şa - lım *mf* bay - ram - la - şa - lım
 rit. (final)

Gemiler Giresune

Trabzon Türküsü

Andante (♩ = 96) (2+3)

Erdal TUĞCULAR

mf

f

mf

mf

5

13

Ge - mi - ler Gi - re - su - ne yar o - la - yım se - su - ne
 Ge - mi - le - rin se - re - ni ta - ni - ma - dım ge - le - ni

Ge - mi - ler Gi - re - su - ne yar o - la - yım se - su - ne
 Ge - mi - le - rin se - re - ni ta - ni - ma - dım ge - le - ni

©Müzik Eğitimi Yayınları, Ankara-2011

17
 bir da - ha - vu - ra - yı - dı *mf* oy oy
 a - cep ne - re - ye kor - lar

20
 oy oy ne - fe - sum ne - fe - su - ne
 sev - da - lık - tan ö - le - ni

23
 bir da - ha - vu - ra - yı - dı - lar oy oy
 a - cep ne - re - ye ko - yar - lar

26
 oy oy ne - fe - sum ne - fe - su - ne
 sev - da - lık - tan ö - le - ni

29
 hey a - man ge - lin a - man al - di dağ - la -

32
 ri du - man doç - ru yü - rü ah ge - lin

35
 ba - yıl - dim a - man a - man doç - ru yü - rü

38
 ah ge - lin ba - yıl - dim a - man a - man man a - man

Sabahın Seherinde

Tokat Türküsü

Erdal TUĞCULAR

Andante (♩ = 108) (2+3)

21

f Sa - ba - hın se - he - rin - de
 Kud - ret - ten çe - kil - rin - miş
 Se - her vak - ti kek - lik
 Kor - ka - rım sev - di - ğim

mf

25

ö - tü - yor kuş - lar.
 ka - ra - dir kaş - lar.
 çı - kar ka - ba - na.
 va - ra ya ba - na.

29

Sa - ba - hın se - he - rin - de
 Kud - ret - ten çe - kil - rin - miş
 Se - her vak - ti kek - lik
 Kor - ka - rım sev - di - ğim

33

ö - tü - yor kuş - lar.
ka - ra - dir kaş - lar.
çı - kar ka - ba - na.
va - ra ya - ba - na.

37

mf Ba lı nan yoğ rul müş
İş te bu gönlü mün
İş lan dik ça püs mün
İş te bu gön lü mün

41

q sır ma sac lar
ca na nı gel di
de ğer ka ba na
ca na nı gel di

D.S. (at final) al Coda

*İkinci söz için 21 ölçüye dön
turn to 21st measure for 2nd verse*

D.S. (at final) al Coda

Deniz Üstü Köpürür

Muğla Türküsü

Erdal TUĞCULAR

Moderato (♩ = 108)

4

7

10

f

mf

mf De - niz de üs - tü
Taş üs - tü - ne

f *mf*

f Ah ya - rim li - la - lay la - la - lay
kö - pü - rür
taş koy - dum

CMüzik Eğitimi Yayınları, Ankara-2011

13
lay *mf* Ge - mi - ye - de bin - sem gö - tü - rür
Gül yas - ti - ğa baş koy - dum

16
Ah ya - rim ah *mf* Ge - mi - ye - de bin - sem
Gül yas - ti - ğa

19
gö - tü - rür Ah ya - rim ah
baş koy - dum

22
mf Be - nim - de bu - ra - ya gel - di - ğim *f* Ah ya - rim
Se - ni - de ge - le - cek di - ye

25

li - la - lay la - la - lay lay *mf* Bir gü - zel - den
Sol ya - ni - mi

26

ö - tü - rü Ah ya - rim ah

boş koy - dum

31

Bir gü - zel - den ö - tü - rü Ah ya - rim

rit. *a tempo*

34

ah ah

Deniz Üstü Köpürür

Muğla Türküsü

Erdal TUĞCULAR

Moderato (♩ = 108)

4

7

10

f

mf

mf De - niz - de üs - tü
Taş üs - tü - ne

f Ah ya - rim li - la - lay la - la - lay

f kö - pü - rür
taş koy - dum

©Müzik Eğitimi Yayınları, Ankara-2011

13
lay *mf* Ge - mi - ye - de bin - sem gö - tü - rür
Gül yas - ti - ğa baş koy - dum

16
Ah ya - rim ah *mf* Ge - mi - ye - de bin - sem
Gül yas - ti - ğa

19
gö - tü - rür Ah ya - rim ah
baş koy - dum

22
mf Be - nim - de bu - ra - ya gel - di - ğim *f* Ah ya - rim
Se - ni - de ge - le - cek di - ye

25
li - la - lay la - la - lay lay *mf* Bir gü - zel - den
Sol ya - ni - mi

28
ö - tü - rü Ah ya - rim ah
boş koy - dum

31
rit. *a tempo*
Bir gü - zel - den ö - tü - rü Ah ya - rim
a tempo
rit.

34
1. ah 2. ah
1. 2.
rit.

Çökertme

Muğla Türküsü

Allegro (♩ = 120)

Erdal TUĞCULAR

3

1. 2.

6

ff

8

1. 2. rit.

11

f 1. Çö - kert me - den çık - tim - da Ha - li - lim
 2. Ar - ka da şim lb - ra'm ça - vuş
 3. Gi - de lim ol - gi de - lim Ha - li - lim
 4. Tes ma - de - lim Ha - li - lim

13

a - man ba - şım se - la - met. met.
 Al - la - hu - ma e - ma - net. net.
 Çö - kert - me - ye va - ra - lum. lum.
 a - man kur - şun sı - ka - lum. lum.

16

mf Bi - tez - de ya - li - sı - na var - ma - dan Ha - li - lim a - man kop - tu kı - ya -
 Bu - ra - sı - da As - pat de - ğil Ha - li - lim a - man Bi - tez ya - li -
 Yü - re - ği - me a - teş sal - dı a - man - kur - şun ya - ra -
 Kol - cu - lar gel - me - den Ha - li - lim ne - re - le - re ka - şa -

19

met. *Bitişte (at the end)*
 sı. İkinci söz için 11. ölçüye dön
 sı. Turn to 11th measure for 2nd verse
 lum. lum.

rit. (final) *Bitişte (at the end)*

ff

Çökertme

Muğla Türküsü

Erdal TUĞCULAR

Allegro (♩ = 120)

3

1. 2.

6

ff

8

1. 2. 8va

Bülbülüm Altın Kafeste

Rumeli Türküsü

Andante (♩ = 100) (2+2+2+3)

Erdal TUĞCULAR

f Bül-bülüm al - tın ka - fes - te
Bül-bül - le - ri har ağ - la - tır

bül - bülüm al tın ka - fes - te ö - ter a - hes -
bül - bül - le - ri har ağ - la - tır a - şık - la - rı

©Müzik Eğitimi Yayınlar, Ankara-2011

10

te a-hes-te ö-ter a-hes-te a-hes-te
yar ağ-la-tır a-şık-la-rı yar ağ-la-tır

13

öt-me bül-bül ya-rim has-ta öt-me bül-bül
ben fe-le-ğe ney-le-mi-şem ben fe-le-ğe

16

ya-rim has-ta ah ney-le-yim bu gön-lü-me
-ney-le-mi-şem be-ni her ba-har ağ-la-tır

19

has - ret kal - dim sev - di - ği - me Ben sa - na da - ya - na - mam ya - rim
 be - ni her ba - har ağ - la - tır

mf

22

ben sa - na al - da - na - mam *mf* ben sa - na al - da - na - mam ya - rim

24

ben sa - na da - ya - na - mam

1. 2.

Bülbülüm Altın Kafeste

Rumeli Türküsü

Andante (♩ = 100) (2+2+2+3)

Erdal TUĞCULAR

f Bül-bülüm al tın ka - fes - te
Bül-bül - le - ri har ağ - la - tır

bül - bü - lüm al tın ka - fes - te ö - ter a - hes
bül - bül - le - ri har ağ - la - tır a - şık - la - rı

©Müzik Eğitimi Yayınları, Ankara-2011

10

te a - hes - te ö - ter a - hes - te a - hes - te
yar ağ - la - tır a - şık - la - rı yar ağ - la - tır

13

öt - me bül - bül ya - rim has - ta ö - me bül - bül
ben fe - le - ğe ney - le - mi - şem ben fe - le - ğe

16

Ya - rim has - ta ah ney - le - yim bu gön - lü - me
ney - le - mi - şem be - ni her ba - har ağ - la - tır

19

has-ret kal-dim sev di-ği-me Ben sa-na da-ya-na-mam ya-rim
 be-ni her ba-har ağ-la-tır

mf

22

ben sa-na al-da-na-mam *mf* ben sa-na al-da-na-mam ya-rim

24

ben sa-na da-ya-na-mam

1. 2.

Beyaz Giyme

Bolu Türküsü

Erdal TUĞCULAR

Adagio (♩ = 62) (2+2+2+3)

Be-yaz giy - me toz o - lur si-yah giy - me söz o -
 Be-yaz giy - me ta - nır - lar se-ni yol - cu sa - nır -

©Müzik Eğitimi Yayınları, Ankara-2011

Beyaz Giyme

Bolu Türküsü

Adagio (♩ = 62) (2+2+2+3)

Erdal TUĞCULAR

First system of the musical score, showing the piano and mezzo-forte dynamics.

Second system of the musical score, featuring a forte (f) dynamic.

Third system of the musical score, including lyrics in Turkish. The lyrics are: Be-yaz giy - me toz o - lur si-yah giy - me söz o - / Be-yaz giy - me ta - nır - lar se - ni yol - cu sa - nır -

©Müzik Eğitimi Yayınları, Ankara-2011

6

lur lar

Gel be - ra - ber ge - ze - lim
Za - ten ben - de ta - lih yok

10

mu - ra - di - miz tez o - lur
se - ni ben - den a - lir lar sa - li - na - da sa - li - na - da gel ha - di ya - rim

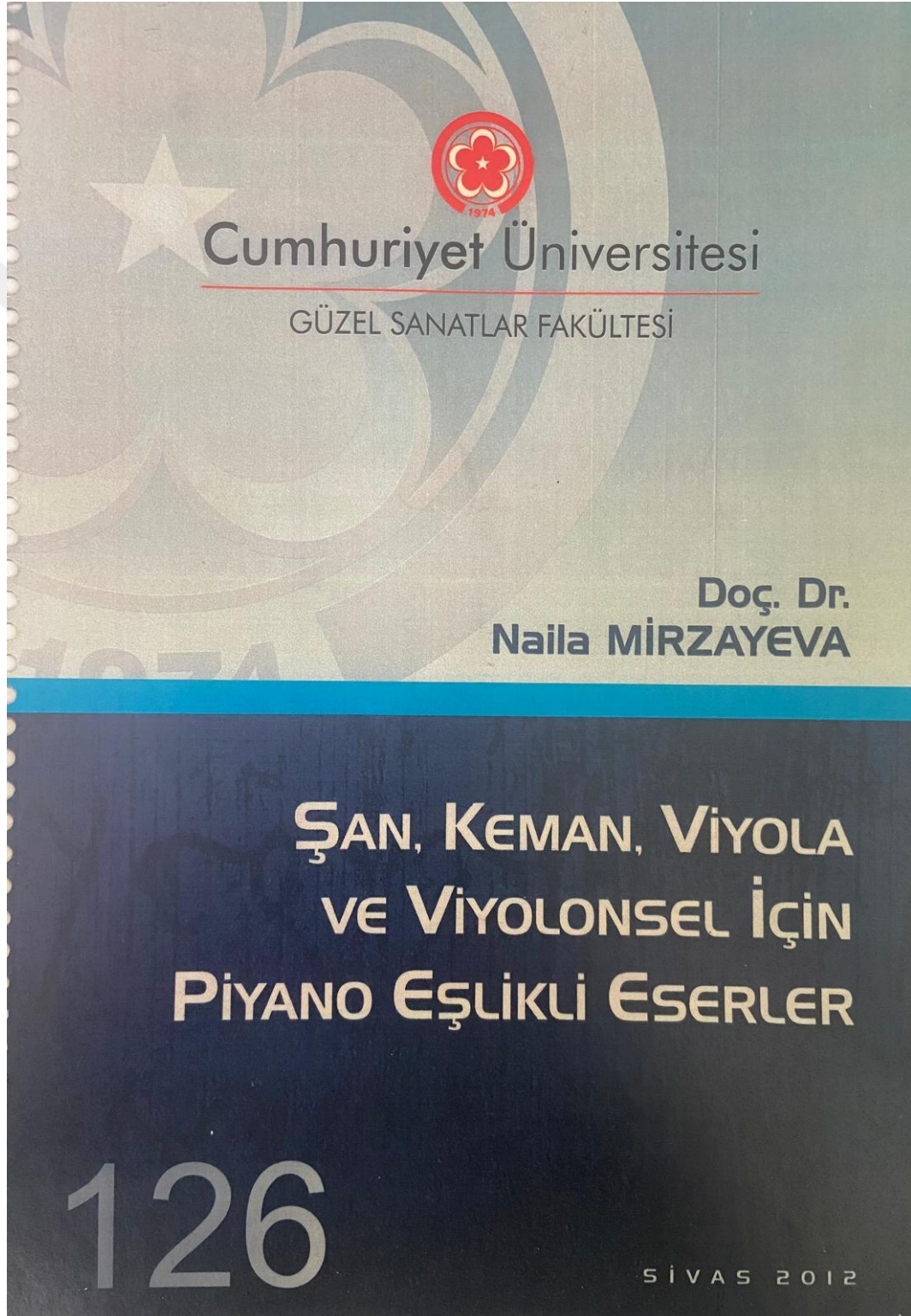
12

1. dön do-laş yi-ne ba-na gel. 2. dön do-laş yi-ne ba-na gel.

1. 2. rit.

**Ek 3: Şan Keman Viyola ve Viyolonsel İçin Piyano Eşlikli Eserler Kitabından
Seçilen Örnek Şan Eserleri**

**ŞAN KEMAN VİYOLA VE VİYOLONSEL İÇİN PİYANO EŞLİKLİ ESERLER
KİTABINDAN SEÇİLEN ÖRNEK ŞAN ESERLERİ**

AMAN AVCI

Türk Halk Şarkısı
Piyano Eşlik Düzenleme: Naila MİRZAYEVA

♩ = 90

Soprano

Piyano

5

S.

Pno.

9

S.

A - man av - ci vur - ma be - ni

Pno.

14

S.

1. 2.

Ben bu - da - ğın ay - ba - lam, ma - ra h - yam yam

Pno.

2

19

S. Hem ma-ra - lı hem ya-ra - lı Av - cı vur -

Pno.

24

S. muşay ba-lam ya-ra - lı yam Hem ma-ra - lı

Pno.

29

S. hem ya-ra - lı Av - cı vur - muşay - ba-lam

Pno.

33

S. ya - ra - lı - yam.

Pno.

HİCAZ ŞARKI

Ey Büt-i Nev Eda

MÜZİK: HAMAMİZADE İSMAİL
DEDE EFENDİ

SÖZ: ENDERUNİ VASİF

PIYANO EŞLİK: NAİLA MİRZAYEVA

♩ = 80

Soprano

Piyano

7

S.

Pno.

14

S.

Pno.

Ey bu - ti nev e - da ol - mu

22

S.

Pno.

şum müp - te - la la A - şı - kım ben sa -

1. 2.

2

29

S. na il - ti - fat et ba - na Ah

Pno.

35

S. Ah Ah Ah Ah il - ti - fat

Pno.

43

S. et ba - na A ş kım ben sa - na il - ti na

Pno.

51

S. na

Pno.

Fine

HİCAZ ŞARKI

(Gül Açarken Bahçemde)

Müzik: Nihal ERKUTUN
Söz: Mualla ANIL
Piyano Eşlik: Naila MİRZAYEVA

SOLO

♩ = 70

Piyano

Vo.

Pno.

Vo.

Pno.

Vo.

Pno.

Gül a - çar - ken bah - çem - de Hep ha - ya - lin gü - lüm - ser

2

11

1. 2.

Vo. U - zak - tan ba - na U - zak - tan ba - na

Pno.

13

Vo. Öy - le bir dert-li-yim-ki, Dal-dım hüs-ra-na Rüz-gae - lar söy-le - sin

Pno.

16

1. 2.

Vo. sev - gi - mi sa - na sev - gi - mi sa - na

Pno.

87

NIHAVEND ŞARKI

Bir Yaz Günü Tanışmıştık

Besteci / Aranjör

♩ = 160

Solo

Piyano

6

Vo.

Pno.

11

Vo.

Pno.

18

Vo.

Pno.

1.

nü ta-nış-mış - tık ne-de-tat - lı se-viş-miş - tik

2.

se-viş-miş - tik Sa - rı - i - pek saç-la - rıy - la i - ri - ye-

Bir yaz gü-

2

25

Vo. şil göz - le - ri - y - le Sev - gi - lim di her şe - yim -

Pno.

31

Vo. di u - nut - ma - dım u - nu - ta mam

Pno.

36

Vo.

Pno.

RAST ŞARKI Müzik ve Söz: HAMAMİZADE İSMAİL DEDE EFENDİ
Piyano Eşlik: NAİLA MİRZAYEVA
Yüzündür Cihanı Münevver Eden

Vokal

Piyano

Vo.

Pno.

Vo.

Pno.

Yü - zün - dür ci - ha - nı

Vo.

Pno.

mü - nev - ver e - den den

2

14

Vo. Fe - da - dır yo - lu - na bu ca - nı -

Pno.

17

Vo. 1. ten ten Se - nin çün 2.

Pno.

20

Vo. 1. yan - dı - ğım ne - den - dir ne - den

Pno.

23

Vo. 2. den Sen - den - mi - dir

Pno.

26

Vo.

ben - den - mi - dir dil - den - mi dir

Pno.

30

Vo.

bil - mem ne - den

Pno.

Ek 4. Etik Kurul Proje Onay Formu

BAŞVURU NO: 565

ERCİYES ÜNİVERSİTESİ SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ETİK KURULU PROJE ONAY FORMU

Projenin Adı	“Piyano Eşlikli Türk Müziği Eserleri İçin Temel Ses Egzersizi Önerileri”	
Projenin Niteliği	Yüksek Lisans/Uzmanlık/Doktora Tezi	
Proje Araştırmacıları	Kübra HASKILINÇ Kıvanç AYCAN	(Sorumlu Araştırmacı) (Danışman)
Sorumlu Araştırmacının Haberleşme Bilgileri	Kübra HASKILINÇ Kıvanç AYCAN	(Sorumlu Araştırmacı) (Danışman)

KARAR:

Etik Kurulumuza başvuran *Kübra HASKILINÇ*'ın, “*Piyano Eşlikli Türk Müziği Eserleri İçin Temel Ses Egzersizi Önerileri*” adlı çalışması değerlendirilerek aşağıdaki sonuca ulaşılmıştır.

Proje etik açıdan uygun bulunmuştur.

Projenin etik açıdan geliştirilmesi gerekmektedir.

Proje etik açıdan uygun bulunmamıştır.

27/12/2022

ADI SOYADI

İMZA

Etik Kurul Başkanı	Prof. Dr. Atabey KILIÇ	İMZA
Etik Kurul Başkan Yrd.	Prof. Dr. Kasım KARAMAN	
Üye	Prof. Dr. Celal YILDIZ	
Üye	Prof. Dr. Mustafa KARAGÖZ	
Üye	Prof. Dr. Hakan AYDIN	
Üye	Prof. Dr. Mikail AKBULUT	
Üye	Prof. Dr. Habibe ŞAHİN	
Üye	Prof. Dr. Ahmet HASKÖSE	
Üye	Prof. Dr. İlkay ŞAHİN	
Üye	Prof. Dr. Burak ADIGÜZEL	
Üye	Prof. Dr. Oktay BEKTAŞ	
Üye	Doç. Dr. Mehmet Ali BAHAR	
Üye	Doç. Dr. Ömer KURTBAG	

ÖZ GEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı: Kübra

Soyadı: HASKILINÇ ÇELEBİ

EĞİTİM

Derece	Kurum	Mezuniyet Tarihi
Lise	Fevziye Memduh Güpgüpoğlu Güzel Sanatlar Lisesi	09.06.2017
Lisans	Erciyes Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü	06.08.2021

İŞ DENEYİMLERİ

Mila Sanat Akademisi: 2021- 2023

YABANCI DİL

İngilizce